

Upravništvo. Ljubljana Knafljeva
ulica 3 — Telefon št. 5123, 5124,
5125, 5126, 5127.
Inzeratni oddelk: Ljubljana Seles-
burgova ul. 6 — Tel. 5492, 2493.
Podružnica Maribor Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2445.
Podružnica Celje Kocenova ulica št.
2 — Telefon št. 190.
Računi pri pošti čez savodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čialo 75.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina enake mesečne Din 25.—
Za izposojeno Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 3. Telefon
5122, 5123, 5124, 5125, 5126 Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Str. smayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu

Dunajska obletnica

Te dni se dopolni leto, odkar je bila na dunajskih ulicah v krvi in ognju poražena avstrijska socialna demokracija. Od tistih dob je izginila iz avstrijskega javnega življenja stranka, ki je iz malih početkov rasla v neprestanih borbah in se ob zlomu stare monarhije dvignila do najvišje stopnje svoje moči, ko je za nekaj časa dobila v roke krmilo države.

V naših časih naglo živimo in je zato tragedija avstrijske državljanske vojne skoro že pozabljena. Pa vendar je šlo pri tej borbi za več, kakor za nasilno obračunavanje dveh starih političnih sovražnikov, tudi za več, kakor za notranjo zadevo avstrijske domačnosti, ki se ostalega sveta ne tiče. Notranji prevrat, ki je vrgel iz politične aktivnosti in sododločanja v državi malo manj kakor polovico polnopravnih državljanov, politično šolanih in trdno organiziranih ljudi, je že sam po sebi dogodek, ki ni mogel ostati brez sledov za bodočo položaj države tudi v njenih mednarodnih odnosih. Ta slučaj pa je po svojih posledicah, ki so še zdaj in bodo morda še dolgo vidne, zgodovinski fakt evropskega pomena, vreden, da se vsaj ob njegovi žalostni obletnici o njem razmisli.

Brezpoldno bi bilo, stavljati si danes vprašanje, zakaj in kako je prišlo do obžalovanja vrednih poučnih bitk, ki po svoji krutosti in številu človeških žrtev v zgodovini političnih borb menda nimajo primere. Še manj hvalažno bi bilo iskanje resničnih krivcev. Položaj, ki je po februarskem klanju nastal, je za Avstrijo in Evropo izvršeno dejstvo, s katerim je treba realno računati. Sme pa se ugotoviti, da je ta položaj bistveno različen od onega, ki ga je zavzemala Avstrija v mednarodni skupnosti in v razmerju do Evrope pred usodnim lanskim februarjem.

Nobenega dvoma ni, da je avstrijsko vprašanje kot mednarodni problem dobilo svojo, vso Evropo vznemirjajočo težo šele od trenutka, odkar je bila postojenja ob stran in vržena ob tla avstrijske socialistične armade. Naj se misli o marksizmu karkoli, kratka zgodovina avstrijske republike prča, da je bila v tej državi socialna demokracija faktor miru ter dosledna zagovornica iskrene nevtiralnosti in lojalnega sosedsstva.

Morda ni pretirano reči, da je baš ta njena načelna usmeritev zadnji in najgloblji vzrok smrtnega sovraštva, čigar žrtev je končno postala, če se spomnimo na njeno vlogo v prosluli hirtenberški aferi, s katero je prekrizala opasne račune ne samo dunajskih, nego morda še bolj izvestnih inozemskih močnikov. Ni težko videti, da je bila že takrat zapisana smrtna obsodba, ki se je pred letom dni izvršila.

Ko je bila pripravljena s poti najresnejša ovira načrtov, ki jih danes spoznava vsakdo, kdor ni slep, je šel razvoj nemoteno svojo pot do današnje situacije v Podunavju, ki je, to se sme reči brez pretiravanja, najobčutljivejša točka evropske politike. Že malo mesecev po februarški bitki se je razodelo, kako usodna je bila politika vladajoče stranke, da je iskala v borbi za avstrijsko samostojnost sovražnika tam, kjer bi bila imela najtrdnjšega zaveznika. Dokler je stala v Avstriji sklenjena vojska socialističnega delavstva, četudi — ne po svoji krivdi — v zagrenjeni pasivnosti, ni imela ofenzivna kljukastega križa nobenih resnih izsledkov. Socialna demokracija je črtala »anšlus« iz svojega programa in še v časih Dollfusove diktature podčrtavala svojo pripravljenost, postaviti se v službo avstrijske neodvisnosti. Bili so celo v kancelariji bližnji možje, ki so spoznali dragoceno zavezništvo, s katerim bi bila ustvarjena nepremagljiva premoč proti navalu velikonemške revolucije. Njih glas pa je imel premalo sile, da bi odvrnil zmoto, izvirajočo iz precejevanja lastne moči in zunanjih vplivov. Tako se je odprla pot juljski revoluciji, ki je pretresla Avstrijo v temeljih in ki je, če ne varajo znamenja, šele predigro novim pretresljajem, o katerih je prav dvomljivo, ali bodo mogli biti lokalizirani na avstrijsko ozemlje. Avstrijska samostojnost je danes odvisna od varstva Evrope, katara pa bi bila postavljena pred težke odločitve, če bi v Avstriji sami enkrat prišla do veljave volja večine brez socialistične priteutje.

Ce je vprašanje anšlusa postalo v današnji situaciji opasnost miru, je iz istih vzrokov postala aktualna še druga avstrijska zadeva mednarodnega pomena. O habshurski restavraciji se danes vedno resneje razpravlja, celo v krogih vladne tame. In nikogar ni, ki bi se resno postavil v bran, kakor so to znali leta 1921. socialisti. Habshurskega vprašanja bi ne bilo brez februarске katastrofe, in Srednja Evropa bi bila obvarovana druge težke skrbi, če jo avtoriteta velesil ubrani od nevarnosti anšlusa.

Za vladajoči režim pa tudi februarска zmaga ni prinesla pravega blagoslova. Socialno demokratska stranka je nehala biti legalen činitelj avstrijske politike. Usodna zmota pa bi bila verjeti, da je krvavo nasilje moglo razpršiti armado, ki je reprezentirala prav do zadnjega štirideset odstotkov avstrijskih volilcev in ki je zrastle v trdem delu treh

Možnost vojne med Italijo in Abesinijo

Zaradi novih incidentov v abesinsko-somalijskem predelu je odredila Italija delno mobilizacijo in so njene čete že na potu v Afriko

Rim, 11. februarja. AA. Agencija Stefani je izdala to-le poročilo: Zaradi zbiranja oboroženih abesinskih sil, ki so ga v zadnjem času opazili v obmejnem kraju okrog Ualuala so bili zadnje dni novi spopadi. Dne 29. januarja zarana je oboroženi abesinski oddelek napadel italijanske obmejne straže pri Afduabu, južno od Ualuala. Med obstreljevanjem so bile izgube na obeh straneh. Italijanske kolonijalne čete so imele pet mrtvih in 6 ranjenih. Abesinske izgube so večje.

Razen tega je bilo v zadnjem času še več drugih obmejnih incidentov na somalsko-abesinski meji, ki pa jih italijanska vlada ni hotela razglasiti javnosti, da je ne bi razburila in da se ne bi atmosfera še poslabšala.

Italijansko poslaništvo v Addis Abebi je dobilo nalog, da pri abesinski vladni službeno protestira zaradi najnovejšega incidenta v obmejnem ozemlju Somalijske. Kakor znano, se je prvi veliki incident pripetil že pred nekaj tedni in je tedaj abesinska vlada vložila protest pri Društvu narodov, a sta se nazadnje rimska in abesinska vlada sporazumeli, da uredita upor sami med sabo. Društvo narodov je njuno odločitev polvoljno sprejelo.

Mobilizacija dveh divizij in enega letnika v Italiji

Rim, 11. februarja. AA. Po poročilu Agencije Stefani sta bili med 5. in 11. februarjem mobilizirani 19. in 29. divizija, ki sta zdaj pod zastavami. Ob enem je mobiliziran tudi letnik 1911. Vsi ti vpoklici so v zvezi z novim incidentom na abesinsko-italijanski meji. Uradni krogi naglašajo, da gre samo za varnostne ukrepe in da še noben oddelek ni zapustil Italije. Zaenkrat tudi niso nameravane nobene operacije.

Uvodna volilna kampanja je v polnem teku

Živahna posvetovanja v Beogradu — Položaj med opozicijskimi skupinami je še docela nerazčiščen

Beograd, 11. februarja p. Povodom raznih verzij, ki krožijo o tem, da bo grupa dr. Korošca kandidirala na listi predsednika vlade g. Jevtića, se je vaš dopisnik potrudil, da dožene točnost teh informacij, pa je izvedel, da vladajo v tem pogledu izvestne težave, ki so načelnega in taktičnega značaja ter je zaradi tega le malo verjetno, da bi prišlo do takega volilnega sodelovanja med vladjo g. Jevtića in Koroščevo skupino. Danes je bil kontakt med ministrskim predsednikom Jevtićem in posameznimi člani predsedstva JNS zelo živahen in beograjski politični krogi zaradi tega z največjim zanimanjem pričakujejo rezultate seje predsedstva stranke, ki se bo jutri nadaljevala. Na seji bodo gotovo sestavljeni predlogi, o katerih bo razpravljali ožji glavni odbor stranke, ki se bo v najkrajšem roku sestel. Glede na današnjo situacijo je soditi z veliko gotovostjo, da bo JNS podpirala listo ministrskega predsednika Jevtića.

Nocoj se je vršila v predsedstvu vlade konferenca ministrov, v kateri so razpravljali o politični situaciji. Takšne konference se bodo odslej vedno vršile.

Seja predsedstva JNS

Beograd, 11. februarja. p. V ministrski sobi Narodne skupštine se je vršila danes konferenca predsedstva JNS. Na konferenci so razpravljali o vseh vprašanjih, ki so v zvezi z bližnjimi parlamentarnimi volitvami. Konferenca je trajala ves dan in se bo nadaljevala še jutri.

Situacijska poročila beograjskih listov

Beograd, 11. februarja. p. Nocojšnja »Politika« se v uvodniku bavi z neobičajno živahno politično aktivnostjo, ki so jo pokazale v zadnjih dneh razne politične skupine. List razpravlja predvsem o delovanju opozicijskih skupin in pravi med drugim: Dve opozicijski skupini pod vodstvom

generacij. Javna tajnost je, da namesto prejšnje stranke živi in deluje ilegalna organizacija, ki se je znašla s komunisti na skupni revolucionarni liniji. Vsi poskusi vladne delavske in delovne politike so ostali brez imena vrednega odmeva. Avstrijska vlada se zaveda položaja, v katerega je zašla, zdi se pa, da ne vidi izhoda.

Taka je bilanca avstrofašizma ob prvi obletnici njegove krvave zmage.

Na potu v Abesinijo

Rim, 11. februarja w. V zadnjih dneh vpoklicani rezervni častniki in vojaški letniki 1911 so se morali javiti v neki laki v Siciliji, kjer so se vkrcali za Abesinijo. Z uradno mobilizacijo dveh divizij, ki bodo v vojnem estavu šteje okoli 40.000 mož, je v celoti poklicanih pod orožje 75.000 mož.

London, 11. februarja AA. Reuter poroča iz Rima, da je od mobiliziranih divizij zbrana ena v Bariju, druga pa v Firenci. V več mestih, zlasti v Milanu je prišlo do mladinskih demonstracij zoper Abesinijo.

Včeraj je odšlo iz Rima s posebnim vlakom večje število višjih častnikov in vojaških zdravnikov. Govori se, da je vlak odšel v eno izmed južno italijanskih luk in da bodo te častnike in vojaške zdravnike že zdaj vkrcali za Somalijsko.

Rim, 11. februarja AA. V uradnih krogih kategorično izjavljajo, da doslej niso poslali v Somalijsko še nikakih novih čet v zvezi s povečano napetostjo razmerja z Abesinijo. Pri dosedanjih transportih je šlo izključno le za reden prevoz čet.

Ultimat Italije Abesiniji?

London, 11. februarja. AA. Reuter poroča: Po podatkih iz krogov, ki so blizu italijanskemu zunanjemu ministrstvu, ni izključeno, da bo Italija poslala ultimatum Abesiniji. Za zdaj pomeni, kakor izjavljajo na pristojnem mestu, mobilizacija dveh divizij le izključno varnosten ukrep. Če se položaj ne poslabša, mobilizirani dve diviziji sploh ne bosta odpravljani v Afriko.

Reuterjev dopisnik dodaja, da so vest o mobilizaciji dveh italijanskih divizij, ki je zdaj tudi uradno izšla, še nekaj ur pred uradnim komunikacijem, v uradnih krogih demantirali.

Po vesti iz Somalijske so Abesinci zbra-

li na meji proti Somalijski okoli 30.000 mož. Glasovi, da pripravljajo Italijani preventiven vpad v Abesinijo, najbrže ne bodo odgovarjali dejstvu, kajti deževno vreme, ki vlada v teh krajih meseca marca in aprila, izključuje sieherno vojaško operacijo v večjem slogu.

Intervencija angleškega poslanika v Abesiniji

London, 11. februarja. AA. Po vesteh iz Addis Abebe je britanski poslanik sir Sidney Barton v neprestanem stiku z abesinsko vlado in je bil že večkrat v avdienci pri abesinskem cesarju. Poročil je abesinski vladni zmrnost in ji ob enem svetoval, naj se ne odloči za noben korak, ki bi mogel poostriti položaj, in da naj čimprej stopi v neposredne razgovore z Italijo.

Pariz, 12. februarja. g. Po naziranju pariškega tiska je novi incident na abesinsko - italijanski meji zelo povečal že obstoječo napetost med Italijo in Abesinijo. Kakor pravi »Matin«, so Italijani trdno odločeni napraviti konec sedanjim razmeram in pripravljajo v ta namen obsežno vojaško operacijo. Imenovanje generala Bona za italijanskega vrhovnega komisarja in prevoz vojnega materiala na abesinsko mejo dokazuje, da se pripravlja Italija na energično akcijo.

Abesinci vale vso krivdo na Italijane

London, 11. februarja. d. »Morning-post« je objavila daljše poročilo iz Harara o političnem položaju v severno-vzhodni Afriki glede na italijansko-abesinske obmejne incidente. V Addis Abebi vlada veliko razburjenje zaradi vedno novih incidentov v spornem ozemlju med italijansko kolonijo in Abesinijo. Po mestu krožijo najbolj fantastične vesti. Na sestankih in zborova-

njih izraža prebivalstvo svojo popolno vdanost vladarju in tudi pripravljenost, da se z orožjem upre morebitnemu italijanskemu vpadu v državo. Včeraj so pripeljali prve ranjene Abesince, ki so jih spravili v tamošnje bolnišnice. Ranjenci pripovedujejo, da so tudi poslednje incidente, kakor usualskega, povzročili Italijani. Italijani so vzdolž abesinske meje v Somalijsko znatno ojačili svoje postojanke. Italijanske čete so izredno dobro oborožene in imajo na razpolago cele eskadrile letal in mnogo tankov.

Sklep Društva narodov, naj bi Italija in Abesinija med sabo uredili vse spore, v Abesiniji ni bil sprejet z zadovoljstvom. Splošno sodijo, da je treba odločitev Društva narodov pripisati velikemu italijanskemu vplivu v Ženevi. Abesinija je doslej zaupala Društvu narodov, ker pa jo je prisililo, da se neposredno pogaja z Italijo, dvomi, da bo prišlo do sporazuma in je zaradi tega postala tudi zelo pesimistična glede na moč in vpliv ženevske institucije.

Tudi po mnenju »Morningpost« bo težko prišlo do sporazuma in miru v italijansko-abesinskem obmejnem ozemlju. Dasi bodo morda s pogajanj, ki se bodo v kratkem pričela v Parizu, dosegli sporazum o razmejitvi abesinskega in italijanskega kolonialnega ozemlja, pa se bodo nomadska plemena, ki bivaajo v Somalijski kakor v Abesiniji, še vedno kretala v obmejnem ozemlju in stalno povzročala večje in manjše incidente.

Razburjenje v Ženevi

Ženeva, 11. februarja AA. Društvo narodov ni dobilo še nikakega neposrednega obvestila niti iz Rima niti iz Addis Abebe glede razvoja italijansko-abesinske afere. V mednarodnih krogih obžalujejo, da je prišlo do tega incidenta, čeprav se je Društvo narodov prizadevalo, da doseže spravo.

no kandidacijsko listo, na katero se ne bi vezala nobena druga politična skupina. Ta struja smatra, da bi bil vsekakor uspeh stranke in njenih politikov, če bodo mogli sodelovati pri volitvah tako samostojno, darsi ne bodo dobili večine mandatov. Druga struja, okrog katere se zbirajo večinoma stari politiki, je za blok z dr. Korošcem in dr. Spahom. V radikalnih vrstah pa se je pojavila proti tej struji močna opozicija, ker se radikalni nočejo kompromitirati z verskimi in plemenskimi tendencami. Končno skuša tretja struja, ki je prav tako zelo močna, doseči sodelovanje s politično grupacijo okrog ministrskega predsednika. Vsekakor v radikalnih vrstah odločitev še ni padla.

Bivši Davidovičevi demokrati se prav tako zavzemajo za opustitev pasivne rezistence in izjavljajo, da bodo tudi oni sodelovali v volilni borbi. Najbrž bodo nastopili skupno z dr. Mačkom.

Slovo dr. Janka Rajarja

Beograd, 11. februarja. p. Danes je prišel v Beograd bivši senator dr. Janko Rajar. Dopoldne je posetil predsednika senata dr. Tomašića. Dr. Rajar se je poslovil od njega in prisotnih senatorjev. Nato je bil v predsedstvu JNS in se poslovil od predsednika Uzanovića, generalnega tajnika dr. Kramerja in ostalih članov strankinega predeedstva.

Hitler proti restavraciji monarhije v Nemčiji

Hitlerjev režim si z raznimi monarhističnimi problemi noče nakopati novih skrbi

Berlin, 11. februarja. č. Berlinski poročevalec lista »Star« je zbral zanimive informacije o stališču narodno-socialistične Nemčije napram monarhičnim vprašanjem. Pred dnevi je Hitler na sestanku s svojimi intimnimi prijatelji in vodilnimi narodno-socialističnimi politiki podal važno zjavo o monarhičnem problemu v Nemčiji. Kategorično je naglasil, da o kakih restavraciji monarhije v Nemčiji ne more biti govora, še manj o povratku Hohenzollernov na nemški prestol. Sedanji narodno-socialistični režim si noče nakopati nikakega glavnobola s takimi vprašanji. Narodni socializem je v svoji osnovi sicer konservativen, toda

ne reakcionaren, marveč socialističen in je zato bližji republikanskemu nego monarhičnemu sistemu. Narodni socializem bo rešil vsa velika vprašanja tudi brez monarhije. V političnih krogih se sedaj mnogo govori o tej Hitlerjevi izjavi, o kateri pa je moral tisk molčati. Pravijo, da je izzvala v krogih nemških monarhistov in pristavev Hohenzollernov veliko razočaranje, ker se Hitler do zadnjega ni hotel nič kaj točno izraziti o svojem stališču napram tem problemom. Zato so še vedno upali, da se bo hohenzollernska dinastija prej ali slej vrnila na nemški prestol.

Sprememba carinskega režima v Posarju

Rim, 11. februarja. w. Nemško-francoska pogodba o spremembi carinskega režima v Posarju je bila danes podpisana v navzočnosti tročlanskega odbora. Pogodbo sta podpisala oba poslanika. Carinski režim v Posarju bo spremenjen v noči od 17. na 18. t. m.

Smrt uglednega francoskega publicista

Pariz, 11 februarja AA. Glavni urednik lista »Homme Libre« Evgene Lautier je umrl. Svoječas je bil državni podtajnik. Pokojnik, ki je doživel 68 let, je sledil Clemenceauju kot glavni urednik omenjenega lista. Pisal je članke, ki so se odlikovali z veliko ostrino. Napisal je tudi več knjig o mednarodni politiki. Od leta 1924. do 1932. je bil poslanec Guyane, član zunanjega odbora poslanske zbornice in državni podtajnik za umetnost. Leta 1930. je bil odlikovan s komanderskim redom častne legije.

Avstrijski nevski zhor v Rimu

Rim, 11 februarja AA. Semkaj je prišlo 280 pevcev, članov znanega dunajskega pevskega društva »Schubert-Bunde«.

Slovenija v investicijskem programu

Beograd, 11. februarja p. Bivša narodna poslanca gg. Drmelj in Klinc sta danes obiskala prometnega ministra inž. Vujića in ga opozorila na potrebo, da se čim prej začne z gradnjo železniške proge Sevnica—Št. Janž. Minister je izjavil, da mu je zadeva že znana in da so tudi vsa pripravljala dela v glavnem že zaključena. Obljubil je vso svojo podporo, da se gradnja te prepotrebne proge uvrsti med prve točke velikega investicijskega programa.

Minister za gradbe dr. Kožulj je odredil, naj se v Ljubljani osnuje posebna terenska sekcija, ki bo izvršila priprave za betoniranje državne ceste Zagreb—Ljubljana—Bled, in sicer zaenkrat na odsekih Ljubljana—Grosuplje in Ljubljana—Kranj. Pripravljalna dela se bodo pričela takoj. Ob enem je gradbeni minister odredil, da se v investicijski program za javna dela vs'avi znesek 10 milijonov dinarjev za modernizacijo ceste Ljubljana—Št. Janž. Na ta predlog je pristal tudi že finančni minister.

BANOVINSKI SVET

Na včerajšnji seji se je nadaljevala in končala razprava o proračunu za socialno politiko in narodno zdravje

Ljubljana, 11. februarja.

Danes popoldne ob 16. se je nadaljevalo zasedanje banovinskega sveta. Takoj po otvoritvi se je začela razprava o proračunu za socialno politiko in narodno zdravje. Govorili so b. s. Lavtižar, Detela, Birola, Erjavec, Lovšin in dr. Sajovic prvenstveno o Bednostnem fondu in o uporabi njegovih sredstev. B. s. Gorčar zahteva navodila za župane glede brezplačnega zdravljenja siromašnih; b. s. Janžekovič pa se bavi z begom z dežele v mesto. B. s. Kurent zahteva hiralnico v Posavju. V Brezicih je napredoval velik marof grofa Attemsa, ki bi bil zelo primeren za hiralnico. Banovina naj to posloje kupi in adaptira. Toplo se je govornik zavzel tudi za podporo laboratoriju dr. Choleve v Brezicih, ki je do danes v Jugoslaviji menda edini laboratorij za preiskavo obolenj na raku. Ker dr. Choleva razmeroma velikih, za preiskavanje potrebnih izdatkov ne zmore več iz svojega, je nevarnost, da bo laboratorij opustil. To bi bila ogromna škoda ne samo za bolnike, temveč tudi za znanstveni prestop Jugoslavije na tem polju. Zato predlaga, naj se pozicija za zatiranje raka zviša za 50.000 Din in ta povisek porabi za podporo in povečanje laboratorija v Brezicih.

B. s. Bajuk opisuje slabo socialno stanje na podeželju. B. s. Koder se bavi z vprašanjem sezonskega delavstva, ki je za Prekmurje eno najhujših in je postalo že splošno slovensko. Banovina in vlada mu morata posvetiti večjo pozornost, kakor so je to delalo doslej.

Podban dr. Pirkmajer o Bednostnem fondu

Na izvajanja govornikov je reagiral podban dr. Pirkmajer. Zavaljal se je vsem govornikom, ki so osvetlili socialni položaj v banovini. Mnogo je bilo kritik o uporabi Bednostnega fonda. Banska uprava je uporabljala fond tam, kjer je bila beda največja. B. s. dr. Roš in Briolla sta priznala, da je bila uporaba fonda v rudarskih revirjih pravilna. Lahko se je zgodila kakšna pomanjka ob navalu prošelj in intervencij od raznih strani, vendar so to čisto majhne napake, če so se že zgodile. Pripravljene, ako banovinski svet to želi, predložijo točen obračun, kako je bil fond uporabljen, četudi banska uprava ni v to obvezana. Nasprednost med industrijskim in kmečkim prebivalstvom, ki ga nekateri vidijo, v resnici ni, ali vsaj ne v velikem obsegu, saj tudi industrijsko delavstvo po večini izhaja iz kmečkega elementa.

Govornik dvomi, da li bi uzakonjenje minimalnih mezd prineslo oni efekt, ki ga nekateri pričakujejo. Glode Bratovske skladišnice sprejema resolucijo dr. Obersnela. Nadalje ugotavlja, da je zdravstvena služba v banovini dosti dobro urejena. Okrožne zdravniške je banska uprava napravila za banovinske uradnike, ki imajo vršiti gotovo funkcije. Zavaljuje se onim banovinskim zdravnikom, ki dobro vršijo to svojo funkcijo. Zahteva glede brezplačnega zdravljenja in brezplačnega zdravljenja se ne more poplačati; kmetu bo treba vsekakor olajšati tarifo zdravniških tak. Prevoz bolnikov na banovinske stroške pa se ne da izvesti, vsaj sedaj še ne. Hiralnice so občinske in se morajo vzdrževati same z oskrbino. Banovina jih more le podpirati. Treba bo proučiti ustanovitve vmesnega tipa med hiralnico in bolnišnico.

Nadalje se je bavil g. podban med drugim s problemom prehrane dravske banovine. Treba bo stremeti za tem, da se doseže brezplačen ali vsaj znižan prevoz prehrane za dravsko banovino.

Podrobna razprava

Nato se je nadaljevala podrobna razprava o proračunu oddelka za socialno politiko in narodno zdravje.

B. s. Tavčar se je bavil splošno z zdraviliščem na Golniku. Oskrbnina je previsoka in si jo more privoščiti le premožnejši človek. Znižati naj se na primerno vsoto. Rabimo pa v banovini še več zdravilišč za tuberkulozo.

Podban dr. Pirkmajer je v načelu pristal na ta predlog, s tem, da bo banovina prispevala kakih 200.000 Din za manj premožne bolnike.

Nadalje se je razvila še debata pri proračunu o zdraviliščih v Dobrni in Rogški Stitini. Glede zadnje je pojasnil podban dr. Pirkmajer, da ni pravi. Obrat prodaja mineralno vodo in vsi kopališči - hoteli obrat. Prva panoga je visoko aktivna, prava je le slednja, ker sta režija in vzdrževanje šestnajstero velikih objektov zelo draga.

Nato je bil izglasovan ves proračun za socialno politiko in narodno zdravje.

Dve važni resoluciji

B. s. dr. Lipold je predložil in ujemel naslednjo resolucijo: »Da se bodo dobili za karitativne akcije, ki so jih izvale izredne, zaradi gospodarske krize nastale razmere, in za velike nacionalne akcije v večji meri prostovoljni prispevki, naj se pri odmeri pridobitve in drugih davkov prispevki, dani za take akcije, ki jih je odobrila banska uprava, upoštevali kot obdane postavke.

Resolucija dr. Lipolda je bila soglasno sprejeta, ravno tako tudi resolucija dr. Obersnela o nujnosti sanacije pokojninske

ške blagajne, Bratovske skladišnice, ki se glasi: »Banovinski svet ugotavlja, da je sanacija pokojninske blagajne Bratovske skladišnice neodložljiva zadeva javnega interesa in sta za izvedbo sanacije intervencija države in banovine nujno potrebni. Banovinski svet se pridružuje v tem pogledu nasvetom delegatov z dne 9. junija 1934. in prosil kraljevsko vlado, da osvoji predlagani sanacijski program:

1. Naročila državnih železnice na prenos iz revirjev dravske banovine naj se za dostojno povečajo, da se zopet omogoči večja zaposlitev delavstva in da se tako ojači dotok prispevkov v pokojninsko blagajno.

2. Po analogiji pokrajinskega pokojninskega sklada za Slovenijo, poslujočega po zakonu z dne 19. II. 1922, naj kraljevska vlada z uredbo ustanovi skupen sklad za vso dravo, ki naj služi bratovskim skladiščem v sanacijske svrhe. Prispevki, iz katerih naj se zbirajo sredstva tega sklada, naj se nalože na prve proizvode premogovne industrije in na uvoz teh proizvodov iz inozemstva. Novi skupni sanacijski sklad naj nadomesti dosedanj pokrajinski pokojninski sklad za Slovenijo.

3. Začasno naj se pokojninska blagajna Bratovske skladišnice dravske banovine s subvencijami iz državnega in iz banovinskega proračuna po možnosti obvaruje nadaljnjega upadanja imovine.

V smislu tega programa je banovinski svet odobril v osnutku banovinskega proračuna za leto 1935-36 vsoto 100.000 Din

kot podporo pokojninski blagajni Bratovske skladišnice in prosil kraljevsko vlado, da vnese v isto svrhu enako vsoto tudi v državni proračun. Banovinski svet naproša zlasti g. ministra za socialno politiko in narodno zdravje ter g. ministra za šume in rudnike, da proučijo in izvedbi tega sanacijskega programa, ki je deloma že bil predmet uradnih anket z interesi posvetila svojo posebno pozornost.

B. s. Golouh je zahteval, naj se povzame postavka za Važenjski dom, ker je postavka 50.000 Din prevelika, b. s. Zadravec podpira to željo. Nadalje je b. s. Golouh ponovno predlagal naj se v novi proračun vnese prispevek 10.000 Din za grajenju Novinarskega doma in izplačala proračunska zneska v isti višini za prošli leti 1933-34 in 1934-35. Slednje zahteva še b. s. Golouh, da bi se povečala bolnica v Mariboru ali ustanovi vsaj še otroška bolnišnica.

Podban dr. Pirkmajer je pojasnil, da se že pripravlja projekt za razširjenje bolnišnice v Mariboru, glede prispevka za gradnjo Novinarskega doma pa je mnenja, da bi se ta znesek ne morel izplačati, tudi če bi bil vnešen v proračun, dokler se ne začne z gradnjo doma.

Zbornica je prešla na razpravo o proračunu finančnega oddelka. Načelnik oddelka dr. Orel je podal potrebna pojasnila, nakar je bil tudi ta proračun brez nadaljnjega debate soglasno sprejet.

Seja je bila po 20. uri zaključena, prihodnja bo jutri dopoldne ob 9.

Obletnica Balkanske zveze

Važnost Balkanske zveze za pomirjenje Balkana - Potreba sklenitve severovzhodnega pakta

Pariz, 11. februarja. 8. Ob priliki prve obletnice Balkanske zveze je Pertinax objavil v listu »Echo de Paris« članek, v katerem vzporeja Balkansko zvezo, Malo antanto in projektirani severovzhodni pakt. V prvih dveh blokih, pravi francoski publicist, se je združilo 5 držav, da bi vzpostavilo delovale za ohranitev miru na osnovi izvestnih točno določenih vojaških obveznosti. Francoska diplomacija skuša sedaj ustvariti tako sodelovanje tudi na severovzhodu Evrope, in sicer po enakih načrtih, po katerih je bila ustanovljena Balkanska zveza. Zenevska harmonija dopušča take sporazume, ki stvarno niso ničesar drugega

nego nekeake zveze v svrhu vzajemne pomoči. Ti novi pakti in zveze se razlikujejo od nenapadnih in arbitražnih pogodb, ki so se običajno sklepale v poslednjih 15 letih, bas po svojih klavzulah glede medsebojne pomoči z oboroženo silo. Ob zaključku pravi Pertinax, da bi bilo treba uveljaviti enake metode, kakor so se pri balkanskem paktu napravljale Madžarski in drugim sosedom, s sklenitvijo severovzhodnega pakta tudi napram Nemčiji. Na vse zadnje pa Francija ne more sodelovati z Malo antanto v zadostni meri, če se ne pridruži tudi Rusija s predlaganim severovzhodnim paktom.

V pričakovanju nemškega odgovora

Nemški odgovor na londonske predloge bo le izhodišče za nove razgovore

Pariz, 11. februarja. AA. Poučeni krogi sodijo, da bo odgovor nemške vlade prispel v London okrog 14. februarja. Nemška vlada v odgovoru ne bo niti privolila v londonske predloge, niti jih odklonila, marveč bo samo izjavila, da pristaja na pogajanja. Verjetno je, da bo sprejela letalsko konvencijo. Težkoče bodo nastale šele glede vzhodnega pakta. Vsekakor bo nemški odgovor izhodišče za nove razgovore.

Pariz, 12. februarja. g. Berlinski dopisniki francoskega tiska ter zastopniki agencije »Havas« v Berlinu poročajo soglasno, da je nemški odgovor na angleško-francoske predloge v temeljnih potezih gotov in ga je treba le še formulirati v podrobnostih, zaradi česar ga bodo nemški poslalniki v Parizu in Londonu izročili šele v sredo ali četrtek. O vsebini note se prav tako poročajo soglasno, da Nemčija sprejema londonski protokol kot osnovo za nadaljnja pogajanja in bo tudi v podrobnem neomejeno

pristala na letalski Locarno. V njem pa bo hkrati neposredno odklonila udeležbo pri vzhodni pogodbi z utemeljitvijo, da ne more z Rusijo skleniti nobene pogodbe, ki bi vsebovala obveznost medsebojne pomoči. Glede podunavske pogodbe se sklepa, da bo Nemčija skušala pristati nanjo samo v načelu.

Velika Britanija bo skušala s pomočjo svojega velikega vpliva na svetovne razmere vsekakor pridobiti Francijo in Nemčijo, da bi skupno organizirali evropski mir. Po posetu francoskih ministrov v Londonu bi ne bilo nič čudnega, če bi Anglija tudi na lastno pest poskusila pridobiti Nemčijo za sodelovanje z ostalimi evropskimi državami. Angleška vlada smatra londonske razgovore s francoskimi ministri sicer kot osnovo evropskega mira, vendar pa ne bo odnehala od svoje namere, da pridobi za tako sodelovanje tudi Nemčijo, dasi v morebitno francosko škodo.

Bürckel državni komisar za Posaarje

Berlin, 11. februarja. w. Uradno se poroča, da je državni kancelar Hitler imenoval Josepa Bürckla za državnega komisarja za popolno priključitev Posaarja.

Oboroževanje Anglije na morju

London, 11. februarja. AA. »Morning-post« poroča, da bodo v smislu določb novega proračuna še tekom letošnjega leta dogradili te-le vojne ladje: štiri ali pet križark, eno vodilno ladjo za rušilce, osem rušilcev in tri podmornice. Raven tega bodo naročili še druge manjše edince.

Odpoklic nemškega poslanca v Bukarešti

Bukarešta, 11. februarja. 8. V tukajšnjih diplomatskih krogih se je razširila vest, da bo novi nemški poslanik Denschmied, ki šele drugi mesec opravlja svoje poslanske funkcije, v kratkem odpoklican. Baje se je omajal njegov položaj v vrstah nemške narodno-socialistične stranke.

Klapedski problem

London, 11. februarja. w. Na vprašanje glede položaja v klapedskem ozemlju, je izjavil zunanji minister sir John Simon v spodnji zbornici, da je angleška vlada zaradi nemške pritožbe trenutno v stikih s francosko in italijansko vlado.

Proces proti Hauptmannu

Flamington, 11. februarja. AA. Na današnji dopoldanski razpravi v procesu proti Hauptmannu je državni tožilec, opiraje se na več kot 400 dokazil in corpora delicti, skušal dokazati, da je Hauptmann ne samo ugrabitelj, temveč tudi morilec Lindberghovega otroka in tisti, ki je spravi od kupnino. Državni tožilec je silno ostro nastopil proti pričam in izvedencem ter pozval porotnike na Hauptmannovo obsodilo. Za njim je začel zagovor slavni odvetnik Reilly.

Starešinska organizacija napredne inteligence

Občni zbor starešinskega društva »Jadrana« - »Inteligenca mora ven iz pasivnosti!«

V soboto zvečer se je vršil v prostorih restavracije »Zvezde« občni zbor Akademskoga starešinskega društva »Jadrana« v Ljubljani. Vodil ga je predsednik profesor g. dr. Založkar, ki je podal obširno predsedniško poročilo, ki se ni omejilo le na društvo, marveč je zajelo vse probleme naše inteligence. Z odk. besedo je zavzel predsednik stalščito tudi k političnemu in duhovnemu kaosu in ne-discipliniranosti, ki se pojavljata v poslednjem času vespovsed v naši domovini.

ASD »Jadrana« se je tudi v lanskem letu v svojem delovanju naslajalo na čut tovarštva, poleg tega pa sili na oni ključni enotnosti, ki je njegove člane spajala že v mladih letih. Toda pod težo nezdruženih gospodarskih razmer in pod vplivom duhovne nesigurnosti so se začele te vezi nekoliko rahlirati, čeprav bi bilo prav zdaj tesnejše sodelovanje prav posebno potrebno.

Inteligenca se mora začeti zavedati, da njen položaj v široki narodni javnosti danes ni več tak, kakor je bil nekdaj. Često je čuti nanjo napade, da je nedelavna. Po večini prihajajo sicer te kritike iz ust inteligence same, in sicer one, ki sama ničesar ne naredi, da bi začela iskati odzivnosti. Je sicer v teh kritikah mnogo demagogije, navzile temu pa to ne ostaja brez vpliva na široke ljudske množice.

Starešinstvo je spoznalo napake, ki dajejo povod za te pretirane napade, in jih je skušalo že pred leti odpraviti. Smatralo je, da se bo dal ta smoter doseči najlažje v družbi in s sodelovanjem naših univerzitetnih krogov. Res so tedaj tudi vseučiliški profesorji vneto sodelovali pri sestavi znane resolucije v prid ljubljanske univerze. Kasneje, pri drugih problemih se žal univerzitetni profesorji niso več tako aktivno udeleževali razprav.

Govornik je nato kratko omenil dogodke v bratskem starešinskem društvu »Triglava«, ki so za več časa znatno ovirali delovanje Zveze naprednih akademskih starešin. Je pa še mnogo drugih pojavov, ki kažejo veliko smelo v vsem našem političnem, kulturnem in socialnem življenju. Ne bo odveč, če omenimo članek pisatelja in pesnika Frana Albrehta o mladih in starih, ki je očividno inspiriran s Hitlerjevo ideologijo. V Nemčiji je bilo, preden je prišel nacionalni socializem na oblast, dnevno čitati silne slogerje, po njegovi zmagi pa ni bilo nič drugega, nego da bi na tako podlogo postavil celotno nemško narodno življenje. Taborov silovbratov starcev na eni, in svežih, duhovno tvornih mladenčev na drugi strani ni. Oba tvorita enoto v našem narodu. Lahko se taka gesla izrabljajo v demagojske agitacijske namene, kadar pa hoče sodelovati trezno pri reševanju težkih sodobnih vprašanj, ne sme in ne more operirati s pesniškimi antitezami.

Nato je dr. Založkar na kratko očrtal še današnje politične prilike v naši ožji do-

movini in poudaril nujno potrebo koncentracije vseh naprednih elementov. Zveza naprednih akademskih starešin je sicer nepolitična organizacija in zaradi tega ne posega v vsakdanjo borbo političnih strank, tvori pa navzile temu oni široki napredni forum, ki bi bil poklican izravnavati spore, nastajajoče iz frakcijskih interesov.

Izhodna in temeljna točka društvenega programa je nezlomljiva jugoslovenska orientacija. Pod zaščito te orientacije se bodo morda dali odpraviti izraziti osebnih ali taktičnih pogledov med nami samimi, še bolj pa se bo dala uravnotežiti napredna inteligenca v pogledih na specialna slovenska vprašanja. Ta orientacija mora biti borbena, ker bo le tako lahko paralizirala razno delo onega odlomka slovenske inteligence, ki iz popolnega nepoznavanja osnovnih naših narodnih problemov zavaja našo mladino na pota separatizma.

Viharen aplavz je nagradil predsednika za njegovo iskrena izjavanja, nakar je podal tajniško poročilo g. inž. Zajec. Poudaril je, da so ostali oboje med starešinstvom in JNAD »Jadrana« nadvse pripravljeni, čvrsti. Aktivna ednica je našla v starešinskem odboru v vsakem pogledu podporo in pomoč, ali pa vsaj razumevanje za svoje težnje. Tu se zrcali tudi moč društva v idejnem sodelovanju in v starešinski zaščiti mladih Jadranašev. Ta duh tovarštva, ki so ga gojili doslej, bo vodil do sklenjene verige generacij, katero v naših vrstah marsikdaj pogrešamo v našo lastno škodo. Sicer je pa obča kriza, ki se kaže vespovsed, pokazala svoje zle posledice tudi v »Jadrana«. Društveni podporni fond je izčrpal vsa sredstva, tako da so se morale ukiniti podpore aktivnim Jadranašem ter se je odbor omejil le na izredne podpore v primerih nujne potrebe.

Po blagajniškem poročilu direktorja g. Reinsnerja je predlagal član nadzornega odbora g. Orel, ki je račune pregledal ter jih našel v popolnem skladu, razrešnico sedanemu odboru. Ko je bila soglasno sprejeta, je občni zbor prešel na volitev novega odbora. G. dr. Lapajne je predlagal, naj se ponovno izvoli vse dosedanj odbor, ker je ta v svojem poročilu napovedal tako obsežno delo za prihodnje leto, da bi se lahko, če bi se nadomestil z novim odborom, izgubila kontinuiteta v delu. Njegov predlog je bil soglasno sprejet in tako je bil za tekoče leto obnoven lanski odbor, ki ga v glavnem tvorijo: predsednik dr. Založkar, podpredsednik inž. Bevc in dr. Spiller-Muys, tajnika inž. Rus in inž. Zajec, blagajnik dr. Reinsner in dr. Struškaj, odborniki dr. Fux, dr. Zupančič in dr. Zajec, nadzorstvo dr. Lučkovnik, dr. Orel, ravatelj Hočevar.

Ob koncu sta bili odposlani še brzojavki Nj. Vel. kralju Petru II. in ministrskemu predsedniku Jevtiču, nakar je predsednik zaključil občni zbor z željo, da bi društvo v novem letu želo mnogo uspehov.

Ban dr. Puc prevzel posle

Ljubljana, 11. februarja. AA. G. ban dr. Dinko Puc je danes tekom dopoldneva na magistratu izročil posle podžupanu g. profesorju Jarcu, odnosno magistratnemu direktorju g. Jančigaju in se poslovil od magistratnega uradništva. Nato je od namestnika bana g. dr. Pirkmajerja prevzel posle bana dravske banovine.

Zahteve braniteljev marsejskih atentatorjev

Marseille, 11. februarja. g. Branitelji aretiranih treh jugoslovenskih državljanov, ki se bodo morali zaradi soudeležbe pri marsejskem atentatu zagovarjati pred sodiščem, so ponovno zaprosili preiskovalnega sodnika, naj se jim pokažejo zaplenjeni filmski posnetki atentata, češ da vsebujejo važne dokaze in imajo zato oni in obtoženci pravico do vpogleda.

Druga prošnja braniteljev obtožencev se nanaša na naslednje: Na dan po marsejskem atentatu so našli policijski uradniki pri preiskovanju avtomobila, v katerem sta bila ustreljena kralj Aleksander in zunanji minister Barthou, poleg prostora, kjer je sedel Barthou, na zadnji steni izstrelke, ki je bil močno deformiran. Kroga je morala zaradi tega gotovo zadeti ali kakšno osebo ali pa kakšen predmet. Sedaj gre odvetnikom za to, da se ugotovi, kdo je oddal ta strel in koga je zadel izstrelke. Branitelji vztrajajo pri zahtevi, da se mora to vprašanje točno proučiti in zahtevajo izvedensko preiskavo.

Končno so zagovorniki stali preiskovalnemu sodniku še tretjo zahtevo, da se namreč za njihove kliente uporabijo določbe za politične jetnike. Po njihovem naziranju je marsejski atentat političen zločin, pri katerem se obtožencem vrh tega očita samo soudeležba in imajo torej pravico do olajšav za politične jetnike.

80letnica nadškofa dr. Bauerja

Zagreb, 11. februarja n. Povodom današnjega 80. rojstnega dne je nadškof dr. Bauer sprejel na Kaptolu zastopnike oblasti in posameznih organizacij, ki so mu priliči čestitati. Sivolasemu nadškofu so najprej čestitali škofje nato ban dr. Kostrenčič, mestni načelnik Erber in drugi.

Razveljavljenje brezplačnih vozovnic poslancev

Beograd, 11. februarja AA. Urad za vozne listke v prometnem ministrtvu poroča, da prenehajo veljati 12. februarja vse železniške etalne in brezplačne karte, ki jih je izdal dosedanjim poslancem, ako so veljale do nadaljnjega navedbe. O tem sklopu so obščene vse pristojne prometne ustanove.

Šesta obletnica lateranskega pakta

Rim, 11. februarja AA. Danes je bila italijanska prestolnica za šestletico sklenitve lateranskega dogovora med Italijo in sv. stolico v zastavah. V lateranski baziliki sv. Janeza so opravili svečano službo božjo.

Ob požaru zmrzuje voda

Maribor, 11. februarja. Davi ob treh je nastal požar v mizarski delavnici Antona Sanjka v Strelški ulici. Ker je bilo v delavnici vse polno lesa, so plameni v hipu objeli vso delavnico. Mariborski gasilci so priborili na kraj požara z dvema avtomobila in turbinkama. Gašenje je šlo težko od rok, ker je bil bližnji jarek zamrznjen in je bilo treba dovažati vodo iz hidranta na Betnavski cesti, ki je 600 m oddaljen. Voda pa je sproti zmrzavala v ceveh, tako da je bilo gašenje zelo naporno in se je vendarle posrečilo rešiti stanovanjsko hišo. Delavnica je popolnoma zgorela. Škoda znaša okoli 150.000 dinarjev.

Žrtev ognja se bori s smrtjo

Gornja Radgona, 11. februarja. V soboto zvečer okrog 19. ure je plat zvana naznanil požar. G. Stanko Semenič je imel v svoji garaži v popravilu tovarni avto, pri katerem je 23-letni šofer Jakob Stanek nadomeščal neke nove dele. Zaradi hude zime je šofer zakuril v majhno železno peč, na kateri je grel olje. Ob 18. uri je odšel k večerji ter se nato vrnil v garazo, v kateri se je razen gorečih peči in tovarnega avtomobila nahajalo okrog 250 litrov bencina, dva motorja za ventilatorje klavnice in vse orodje. Ko je odprl vrata delavnice (garaže), je iz peči švignil plamen, ki je povzročil silno eksplozijo. Šofer, ki je dobil silne opkeline, je kot goreča bakla imel tolko duhaprisotnosti, da je zbežal na stanovanje svojega gospodarja, kjer se je od hudih bolečin zgrudil na tla. Iz njegovih ust je bilo slišati samo par besed od nekih ključev in puhtenja peči. Njegov obraz je bil črn in zgorela ter odtrta koža tudi po rokah.

Prvo zdravniško pomoč je ponesrečenemu šoferju nudil zdravnik dr. Breznik, ki ga je odpeljal v avstrijsko bolnišnico v Radgono, kjer se nesrečnik bori s smrtjo. Med tem časom pa so ognjeni zublji zajeli garažni objekt, v katerem je zgorela vsa zaloga bencina, tovarni avto in dva motorja. Na kraj nesreče so prispeli domači gasilci in jim je komaj uspelo oteti požaru v neposredni bližini stoječo klavnico in druga sosedna poslopja. Škoda je tem obširnejša, ker je zavarovalna avtomobila zaradi amortizacijske dobe 5 let minimalna, medtem ko poslopje baje sploh ni bilo zavarovano.

Vremenska nanoved

Vremensko stanje 11. t. m.: Visok pritisk nad južnozpadno in sredno Evropo, depresija drugod, vedro v območju Sredozemskega morja in Panonske nižine, dež na zapadu, sneg v srednji in južnovzhodni Evropi. Hud mraz v srednji Evropi in na Balkanu. V Jugoslaviji je bilo deloma oblačno na Primorju in na severu, drugod sneg, hud mraz v vseh državah. Minimum Varazdin -25, maksimum Ercegovci +9.

Novosadsko vremenska napoved za turek: Deloma oblačno s hudi mrazom v vsej državi, sneg na jugu.

Dunajsko vremenska napoved za turek: Bolj oblačno, manj mrzlo. Opoldne ponekod južno, predvsem na zapadu.

Državna razredna loterija

Dne 8. februarja 1935 so bili izžrebani naslednji dobitniki:

Din 2.000 srečka št.: 24.813

Din 1.000 srečke št.: 5.816, 5.849, 5.861, 5.869, 5.879, 10.857, 10.883, 10.886, 15.786, 17.476, 17.496, 24.809, 24.885, 33.051, 46.140, 46.152, 46.183, 46.186, 46.195, 75.666, 95.714, 95.785, 95.786.

Dne 9. februarja pa naslednji dobitniki:

Din 1.000 srečke št.: 5.829, 5.836, 10.885, 17.483, 24.869, 33.017, 33.083, 46.117, 46.128, 46.179, 46.194, 51.561, 62.034, 62.079, 62.091, 95.717, 95.770, 95.774.

Izžrebane srečke zamenjamo za nove!

Izžrebane srečke zamenjamo za nelžrebane.

Zadružna hranilnica, r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Naši kraji in ljudje

Slovo bana dr. Dinka Puca na magistratu

Ljubljana, 11. februarja.

Z dopoldanskim brzovlakom se je vrnil iz Beograda naš novi ban g. dr. Dinko Puc. Kakor je poročalo ponedeljsko »Jutro«, je bil sprejet pri predsedniku vlade g. Jevtiču, ki ga je zapregel, nakar je obiskal še gg. notranjega ministra in ministra za socialno politiko. V kratkem odpotuje g. ban spet v prestolnico, kjer bo sprejet na dvoru.

Danes ob 13. uri se je na mestnem magistratu vršila uradna predaja županijskih poslov. Dosedanji predsednik mestne občine, ban dr. Dinko Puc, je ob navzočnosti magistratnega direktorja Jančigaja in finančnega referenta dr. Ranta kot starešin magistratnega uradništva izročil agende podpredsedniku občine prof. Jarcu. Pred slovesom je direktor Jančigaj imel kratak nagovor, v katerem je v imenu mestnega uradništva izrekel dr. Pucu toplo zahvalo za vso naklonjenost, ki jo je kot ljubljanski župan izkazoval nameststvu, in izrazil vero, da bo tudi na novem mestu kot ban gotovo ostal zvest v svoji ljubezni do Ljubljane.

Županske funkcije bo do nadaljnjega vršil g. prof. Jarc kot namestnik predsednika mestne občine.

Za regulacijo Ljubljane

Ljubljana, 11. februarja.

Pred dnevi smo poročali, da je na prizadevanje ministra n. r. senatorja dr. Kramarja finančni minister sprejel zahtevano postavko za regulacijo Ljubljane v proračun in da je bil njegov predlog odobren tudi v ministrskem svetu. V petek je stvar obravnavala nato še glavna kontrola v Beogradu, ki je postavko prav tako odobrila, tako da je državni prispevek za regulacijo zdaj končno zagotovljen.

Kakor nam poroča namestnik mestnega župana g. prof. Jarc, ki se je pravkar mudil v zadevi regulacije v Beogradu, bo po vsej priliki odobrena tudi oddaja del t. r. Dukić in drug pod znanimi pogoji, tako da ne bo treba izgubljati časa z novim razpisom.

Čiščenje v mariborski NSZ

Maribor, 11. februarja.

Kakor smo doznali, sta bila bivši predsednik in prvi podpredsednik mariborske podružnice Narodne strokovne zveze gosp. Tone Bajt in gosp. Rudolf Tumpelj izključena iz članstva. Da je bila ta izključitev za odpravljanje razmer med nacionalnim delavstvom nujno potrebna, naj služi v dokaz primer, da se je sredi borbe za volitev obratnih zaupnikov s te strani izdala parola za sabotažo in pasivno resistenco. Ta agitacija pa je uspela le v tovarni Hutter in drug, kjer je njihov prvi podpredsednik Jugoakcije g. Maček nazadoval za polovico mandatov. Na splošno pa se to delo ni obneslo in je podružnica s svojim delom dosegla, da je od lanskega leta volitev napredovala za nad 50 odstotkov.

Strašna beda v Halozah

Ptuj, 10. februarja

Malokdo ima vpogled v življenje naših siromašnih Haložanov, zlasti onih iz Gornjih Haloz, ki obsegajo občine Podlehnik, Zetale, Ptujsko goro, Majšperk in Makole ob toku reke Dravinje do podnožja Boča. Po vrhovih teh haloških gor se naučijo lepote narave, vidi pa tudi delo vinogradnikov in življenje bednega viničarja. Naš Haložan je radodaren; rad ti postreže s svojim izvrstnim vinom ali sadjem, kruha pa ti ne more dati, ker ga sam nima. Če pogledaš v posamezne hiše in viničarje, se ti skrči srce in vprašaš se, ali je tako življenje sploh mogoče.

V Haložah vlada vse hujša siromaščina, kakor pa se o njej govori. Haložan ne toži nad o svojih nadlogah, niti ne prosjači, rajši trpi in v trpljenju počasi umira. Zemlja v Haložah mu ne more dati kruha, ker je ta kamniti apnenec svetel in za življenje vinskih trt, ki mu dajejo izvrstno vinsko kapljico. Za pridelovanje krompirja, turščice in fižola je malo sveta, a o žitu sploh ni govora. Samo pašne se dobi žirina, travnikov pa ni mnogo in se zato pridelava le malo krme.

Prej se je Haložan še oblačil in hranil od izkupička vinskega pridelka. Lanska slaba vinska letina mu je ta dohodek odnesla. Sada tudi ni bilo. Zasluzka je malo v zimskem času, zaradi česar nimajo ljudje niti za sol in niti za vžigalce. Pri mnogih družinah ne dobiš v Haložah vžigalce, pri mnogih ne soli. Kuhinjske soli pa mnoge hiše že dolgo niso imele, nego le živinsko

sol, a tudi zanjo ni denarja. Viničarji že nezabljeno in nesoljen krompir. Mnogi držijo stalno ogenj, da jim ne ugasne, ker nimajo vžigalce, na katere so bili doslej vajeni.

Ta strašna beda bi se mogla nekoliko omiliti z javnimi deli. Ako bi se dogradila banovinska cesta Škole-Mostečno v zadnjem delu dolžine 900 m, ki že čaka 20 let na dograditev, bi se s tem dala možnost zaslužka siromašnim družinam očetom vsaj do velike noči. Potem pa se tako laže dobi delo drugje. Ptujski srez zdaj gradi dve cesti v Haložah, kar omogoča nekaj zaslužka, za kar se je pobiralo ptujsko sresko načelstvo, ki je žrtvovalo za omiljenje bede v Haložah in ormoškem okraju iz banovinskega bednostnega sklada 436.000 Din, iz državnega sklada za javna dela 160.000 Din in iz banovinskega gradbenega sklada Din 15.000. Razen tega se je dala podpora do teče prizadetim v znesku 30.000 Din in pogorelcem, ki so bili prizadeti od požarnih katastrof v Markovcih, Pieterjah in Medvedih, 50.000 Din. Tudi mariborski srez je mnogo žrtvoval za najbednejše s tem, da je gradil ceste zlasti na Pohorju. Treba pa bo tudi misliti na dokončno dovršitev ceste Škole-Mostečno, s čimer bo mnogo pomagano siromašnim slojem v Gornjih Haložah, ki spadajo delno tudi v področje mariborskega sresa. Le z javnimi deli se more beda omiliti, ker le tako lahko pridejo Haložani zdaj do zaslužka.

Pogreb ubitega mladega družinskega očeta

Poljčane, 11. februarja.

Zadnja pot gostilničarja Franceta Dameta, ki je postal v torek zvečer na Petici žrtve brezvestnega ubijalca, je dokazala, kako priljubljen je bil pokojni mladi družinski oče. Pogreb je bil v petek dopoldne. Udeležili so se ga v lepem številu ne le domačini, ampak tudi okoličani, mnogo zlasti iz Šmarja, pa tudi iz Poljčan, Rogaske Slatine in od drugod, čeprav je ta dan divje brilo in je bila pot zasnežena in neshojena. Na domačem pragu mu je v slovo izpregovoril šolski upravitelj g. Zidar iz Lemberga. Na sladkogorskem pokopališču, kjer so pokojnika položili k večnemu počitku, pa je govoril občinski odbornik iz Šmarja pri Jelšah, kjer je pokojni Dameta deloval. Bil je tudi odbornik krajevnega šolskega odbora. Zamolklo so peli zvonovi v tiho zimsko pokrajino in rezali globoke rane v srce mlade vdove, ki je ostala zdaj sama s štirimi neboljjenimi otročiji. Najmlajši Francček se je jedva naučil izgovarjati sladko besedo »atek«, pa mu je očka vzela zločinska roka.

Apnenec, dolomiti, granit in porfir

Univ. prof. dr. inž. Kral o naših kamnih za zgradbe in ceste.

Ljubljana, 11. februarja.

Pred številno zbranim občinstvom je v soboto zvečer predaval univ. prof. dr. inž. Alojz Kral v predavalnici mineraloškega inštituta o zanimivem, aktualnem poglavju iz moderne tehnične dejavnosti in nehanja, o domačih kamnih in njih tehniki uporabi. S pomočjo nazornih tabel in ob živem prikazu izkustev, ki si jih je v največjem času pridobil pod vodstvom g. profesorja zavoda za preiskavo materiala pri inštitutu za tehnično mehaniko na univerzi, je predavatelj povedel poslušalce v svet teoretične in praktične mineralogije in nje sorodnih ved in je na koncu podal še zlasti aktualen pregled o preiskavah kvalitete betonskega materiala za gradnjo cest. Za cestne namene se v dravski banovini po večini uporablja apnenec. Iz razlogov štednje se običajno poišče najcenejši material v neposredni bližini cestnih prog. V dolinah večjih rek se jemlje kratkotalno prodovina iz tamošnjih naplavin. Večina takega gradiva izkazuje zelo nizke trdnosti (400—1000 kg/cm²), kar ga uvršča med najslabši material. Pri vsej obilni zbirki dosedanjih preiskav je zavod dognal, da je med domačimi kamni te vrste samo apnenec, ki ga lomijo v Šmarju pri Ljubljani, visokih kvalit (trdnost 1850—3250). Nekoliko boljši od apnenec so nekateri dolomiti, ki izkazujejo trdnost 1600—2400, a so obenem znatno povozni, zavoljo česar se njih površina pod učinkom mraza drobi v prah, kar je v veliko škodo tako navadnim, kakor betonskim cestiščem. V splošnem so naši običajni apnenec in dolomiti dobro uporabni za navadni gradbeni beton in pa za gramoz na cestah z lahkim in

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

srednjim prometom. Kot kvalitetni material za cestišča s težkim prometom pa prihajajo v poštev v prvi vrsti globočine, vulkanske prodornine in nekatere vrste plastovitih hribin, kakršnih je tudi pri nas dovolj, a jih zaradi premajhnega povprševanja še ni mnogo odkritih.

Takšen je pohorski tonalit (pohorski granit), ki tvori znaten del pohorskega masiva zapadno od Maribora. V globokejših plasteh je svež in kompakten in njegove trdnosti se gibljejo od 1400 do 3000 kg/cm². Že več let ga kopljejo v razsežnih kamnolomih okrog Ribnice in Slov. Bistrice. Iz njega izdelujejo stopnice, kocke za tlak, robnike pa tudi za stebre, jezove, kanale in podobne gradbeni material ga uporabljajo. Porfir je vulkanska prodornina, ki se nahaja v žilah in čokih v masivu Kamniških alp, Karavank in Juljskih alp. Doslej znani naši porfirji niso uporabni za izdelovanje robnikov in tlakovnih kock, kakor je južnotirolski; zaradi svojih odličnih lastnosti pa bodo brez dvoma postali eden naših najvažnejših materialov za kvalitetna dela (trdnost 1420—2540). Za eksploatacijo so doslej izvršeni komaj prvi

Dajmo mleka naši mladini!

Težke gospodarske prilike kažejo svoje krepilje tudi na naši šolski mladini. Telesna teža jim pada in lička jim blode... V mnogih krajih so zato razna mladinska društva in društva pokrenila akcije, da nudijo deci siromašnih staršev tečno malico. Saj je večini mladeži malica v odmoru od desetih do enajstih ur, ko jih v kuhinji vseh dneva. Kos kruha in skodelica toplega mleka privede dušo v mladih telesih, da pozabljajo na tegobe domače revščine in se zato še raje oklepajo šole in učenja.

Takih šol, kjer dobiva siromašna šolska mladina toplo zakusko je vsak dan več. Saj vemo; koder je pomanjkanje največje, tam je pomoč najbližja.

Mlečne akcije pa so pomembne tudi z gospodarskega vidika. Kmet lahko vnovčeno mleko in so mu te šolske kuhinje dobrodošla prilika, da pride do nekaj belčice, ki jih v današnjih časih tako težko prisluzi. Mleko pa je okusna malica in najbolj zdrava pijača tudi za tiste šolarje, ki so se že zjutraj pred odhodom podprli v domači kuhinji z izdatnim zajtrkom. Mnogi uvidevni starši so zaprosili vodstva pomož-

nih kuhinj, da tudi njih otroci dobivajo v odmoru skodelico toplega mleka. Zato pa prav radi povrnejo šolskim kuhinjam tiste pare, kolikor stane danes skodelica mleka. Precej se poveča s tem številu mladih pivcev in vsa šolska tovaršija iz premožnih in siromašnih hiš družno in složno vživa požirke okusne pijače v glavnem šolskem odmoru.

Sploh pa bi bil dosežen ideal, ko bi prejel prav vsak šolar in vsaka učenka v teku dopoldneva izdatno topla malico. Vsem mladim Jugoslovenkam in Jugoslovenkam bi se poznalo kaj kmalu na težji, na ličjih, na razpoloženju in volji do dela, da bivajo v dobi, ki smo jo krstili za »stoletje otrok«.

Morilec — kdo in zakaj?

Zagonetka krvavega zločina pri Ljutomeru

Ljutomer, 11. februarja.

Komaj se je v nedeljo v Ljutomeru po leglo razburjenje zaradi požara, ki je nastal v jutranjih urah blizu kolodvora in ki je uničil dve veliki oslici slame, last velikega kmetarja, in povzročil več tisoč dinarjev škode. Že se je v prvih popoldanskih urah bližnjico raznesla vest o strašnem zločinu, katerega žrtvi sta postala 56-letni posestnik Jakob Vrhovnik in njegova 54-letna žena Neža.

Vrhovnikova domačija se nahaja v Nnnski grabi I v samotni. Je dobre pol ure oddaljena od Ljutomeru. Lesena enoslopa hišica je oddaljena kakih 250 m od banovinske ceste, mimo nje vodi samo ozka pot, po kateri hodijo ljudje k maši. Stari Vrhovnik je bil skromen, varčen mož in ljudem je bilo znano, da si je prišedel nekaj denarja. To je najbrž vzbudilo pohlep dozdaj neznanega in žal še ne izsledenega zločinca, ki se je polakomnil tuje imovine, makar za ceno tujega življenja.

Živčno bolnim in otočnim nudi mila naravna »Franz Josefov« vodo dobro prebavo, jasno glavo in mirno spanje. Po izkušnjah znamenitih zdravnikov za živčne bolezni je uporaba »Franz Josefove« grenčice pri težkih obolenjih možganov in hrbtenice možga najtopleje priporočati. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Kako je bil umor odkrit

Kakih 200 m od Vrhovnikove domačije stoji Mihalčeva gostilna. Mihalčevi so Vrhovnikovi najbližji sosedje. Ki se v nedeljo okrog 13. odšla sosedja Mihalčeva k Vrhovnikom, se ji je čudno zdelo, da ni nikogar na spregled. Grečo mimo listnjaka je prestrašena opazila, da leži Neža Vrhovnikova na tleh z okrvavljeno glavo. Bila je nezvestna. Mihalčeva se je hotela vrniti, spetoma pa je opazila, da leži nekdo pod snegom. V silnem strahu je nato stekla domov in obvestila ostale domače, ti pa orožnike v Ljutomeru.

Osveta ali roparski umor?

Orožniki pod vodstvom komandirja Jagodica so šli takoj na delo. Pohitili so v Nnnsko grabo, kjer se je pred hišo in v hiši sami že zbralo mnogo radovednežev. Orožniki so zastražili prostor ter ukrenili vse potrebno, da se sledovi ohranijo, v kolikor je to pač še bilo mogoče. V snegu so našli umorjenega Jakoba Vrhovnika, ki je bil po obrazu ves krvav. Neznani morilec ga je bil oplazil s tako silo po glavi, da mu je udrl eno stran lica.

Ko so stopili v hišo, je bilo očitno na prvi pogled, da je po njej nekdo stikal in zdelo se jim je, da manjkajo gotovi predmeti. Tako je bilo videti, da je zmanjkalo nekaj obleke in pa tudi ena odeja in seveda so bili ljudje kakor orožniki preplašeni, da je izginil ves denar.

V teku današnjega dne so pa napravili

orožniki še enkrat temeljito preiskavo v hiši in pri tej priliki ugotovili, da najbrž ne gre za roparski umor, ali pa je mogoče, da je bil morilec v zadnjem hipu prepreden. V omari so namreč našli precej tisočakov, govori se, da celo 80.000 Din, a v miznici poleg tega še 100 Din. Če bi šlo samo za umor, bi se morilec tega denarja prav gotovo polakomnil, razen če ga ni slučajno kdo pregnal. Izginil je samo samokres, ki je vedno visel nad Vrhovnikovo posteljo in ki ga je imel starček pripravljenega, da se ubrani morebitnih vsiljivih gostov. Saj je imel že večkrat tatove v gosteh.

Orožniki so pa ugotovili še eno zanimivost: v listnjaku, kjer je ležala žena, je ležal tudi pes, ki je bil pa skoraj popolnoma no je, da ga tudi zjutraj, ko je bil najbrž izvršen zločin, ni nihče slišal lajati. Iz tega sklepajo, da je moral priti v hišo domač ali pa vsaj znan človek.

Komisijski ogled

Popoldne je prišla na kraj zločina sodna komisija iz Ljutomeru pod vodstvom sodnika Gorence, sreski sanitetni referent dr. Haring in zapisnikar. Komisija kakor tudi orožniki so po legi trupla in vseh okoliščin sklepali, da je bil umor izvršen najbrž v jutranjih urah. Domnevajo, da je hotela Neža zjutraj v hlevu polmoliti krave, a jo je spetoma zločinec napadel. Ker je zavpila na pomoč, je prišel njen mož Jakob, ki ga je pa zločinec prestregel in ga z motiklo, katere ročaj so pozneje našli blizu hiše, silovito oplazil po glavi, da je nesrečni mož na mestu omahnil. Ker je pozneje malo snežilo, je sneg pokrtil truplo in zato je tudi razumljivo, da ga ni videl nihče tam ležati, čeprav je ležal pod milim nebom med hišo in gospodarskim poslopjem in čeprav je to šlo zjutraj k maši najmanj petdeset ljudi. Komisija je točno ugotovila vse podrobnosti in odredila obdukcijo trupla, ki je bila danes popoldne v mrtvašnici v Ljutomeru, kamor so truplo prepeljali.

Obdukcija trupla

Truplo sta obducirala dr. Haring in dr. Čeh v navzočnosti sodnika Gorence in zapisnikarja Zupančiča. Komisija je ugotovila, da je dobil Vrhovnik udarec za desno uho z nekim topim predmetom, da mu je zdrobilo zatilniško kost. Smrt je nastopila zaradi otrpnenja možganov. Komisija je ugotovila tudi, da je bil Vrhovnik klub svojim šestim krizem še prav krepak in trden mož. Njegov želodec je bil skoraj popolnoma prazen, s čemer je potrjena domneva, da je bil najbrž zjutraj umorjen.

Žena Neža v bratovi oskrbi

Hudo poškodovano ženo Nežo, ki se vso nedeljo ni zavedla, so prepeljali v Presiko k njenemu bratu, v čigar oskrbi je ostala. Zenica ima sicer silno razbit obraz, vendar upajo, da bo ostala pri življenju. Danes se je sicer zavedla in je nekoliko spregovorila, ne spominja se pa prav ničesar in se tudi še prav ne zaveda, kaj se godi z njo.

Zakonca sta bila brez otrok, Jakob je imel samo sestro v Ljutomeru in brata v Bučevcih, Neža pa samo brata v Presiki, kjer zdaj leži.

Kdo je morilec?

Orožniki so takoj pričeli vestno intenzivno poizvedovati na vse strani in so še v nedeljo zvečer brzojavili tudi v Maribor, naj jim pošljejo daktiloskopi. V ponedeljek zjutraj se je odpravil mariborski daktiloskop Grobin v Ljutomer in odšel na kraj zločina, kjer pa ni imel posebne sreče. Po zločinu se je namreč pred hišo in v hiši znašlo mnogo ljudi, ki so pokvarili možne sledove. Zaradi tega bo tudi preiskava in nadaljnje zasledovanje zločinca zelo težavno, a je verjetno, da vseno ne bo ušel roki pravice, zlasti, ker vse kaže, da gre za delo domačina ali pa vsaj nekoga, ki je dobro poznal razmere pri Vrhovnikovi.

Orožniki so danes aretirali dva brezposelna mladeniča, ki ju zdaj zadržujejo glede alibija. — Pokojnik je bil na dobrem glasu, znan daleč na okrog zaradi prirodne inteligence in izobraženosti, zato so ga upostevali; pred leti je bil gerent občinske uprave v Presiki. Njegova zagonetna, tragična smrt je zatorej vzbudila tem večje presenečenje in obžalovanje daleč naokrog.

KULTURNI PREGLED

Olbrachtov „Nikola Šuhaj“

Te dni izide pri Tiskovni zadrugi prevod romana češkega pisatelja Ivana Olbrachta »Hajduk Nikola Šuhaj«. Spis označujejo po pravici za enega najboljših čeških slovstvenih del povojne dobe. Sprejem, ki ga je doživel ta roman pri domačem občinstvu, je dobil razveseljivo potrdilo v zunanjem svetu. Čeprav je izšel šele l. 1933, je preveden že v osem jezikov; uspeh, ki je pri delih manjših narodov kar izreden in samo potrjuje dober glas tega romana, kateremu so l. 1933. podelili tudi čekoslovaško državno nagrado.

Ivan Olbracht je v naši prevodni književnosti novo ime in njegov najboljši spis ga uetne najlepše upeljati. Avtor »Hajduka Nikole Šuhaja« je sin pred leti umrlega pisatelja Antola Staška; njegovo pravo ime je Kamil Zeman, toda pod tem imenom ga tudi na Češkoslovaškem pozna le redko kdo. Rodil se je l. 1882. Prvo knjigo je izdal l. 1913. z naslovom »O zlih samotarih«. Že v nji se kažejo odlike njegovega peresa: predvsem prodorna psihologija in globoka, nejakava simpatija do socialno šibkih, izkoriščanih in iz družbe izobčenih. V omenjeni knjigi novel opisuje

je zlasti potepuhe in ljudi s periferije. Izmed nadaljnjih spisov je posebno zanimiv roman »Najtemnejša ječa« (1916). V njem slika težko notranjo dramo mladega uradnika, ki nenadno olepi in si jame utvarjati, da mu je žena nezvesta. Olbracht kaže, do kakšne silovitosti in bolezenskih muk se lahko razvije ljubosumnost. L. 1919. je izšel večji roman »Čudno prijateljstvo igralca Jesenja«; arov je posneta iz pravega gledališkega in umetniškega življenja ter obravnava problem prijateljstva in ljubezni. Giblje se na liniji požahnjene individualizma.

Povojni dogodki so tudi Olbrachta potegnili v svoj vrtinec. Opredelil se je za skrajno levice in je l. 1920. romal v Rusijo ter izdal o nji eno prvih reportaž. Po vrnitvi v domovino se je vrgel v politično življenje in zašel v tako skrajnost, da se je nekega lepega dne znašel v kriminalu. Tudi njegovi leposlovnih spisi iz l. 1920. do 1930. imajo obojeleto proletkulta. Tako je revolucionarne viharje l. 1920. opisal v knjigi »Ana proletarka«, v spisu »Zamreženo srce« pa obravnava arov, ki se mu je nabrala v jeti.

Toda dogodki so se razvijali tako, da so po l. 1930. Olbracht in še nekateri ugledni pisatelji (Marija Majerova, Josef Hora i. dr.) izstopili iz komunistične stranke. Olbracht se od tega časa ne bavi več s politiko, marveč se je popolnoma posvetil literaturi. Roman »Hajduk Nikola Šuhaj« je nastal po tem prelomu. V njem ni več tendence spisov iz razdobja 1920—1930. Delo ima vse značilnosti epične stvaritve. Pozeja svobodne prirode, v kateri se giblje njegov junak, prevladuje nad vsem drugim. »Nikola Šuhaj« je prava prozna balada o primitivnem človeku, ki s svojimi drznimi dejanji prehaja v legende neukega in siromašnega ljudstva Podkarpatske Rusije. Samo v tem, da se Šuhaj, ta samotni ris ali volk podkarpatskih pragovov, maščuje nad izkoriščevalci ljudstva, se kažejo avtorjeve simpatije do upora zoper pritisak in krivice. Toda to ni več tendence, to je ideja, ki se je organsko vtelesila v osebo glavnega junaka Olbrachtovega romana. »Hajduk Nikola Šuhaj« je pravi »heroični epos modernega časa«, delo, ki nas opaja po svoji svežosti in pesniški sil.

O tem, kako je nastal ta roman, imamo pričevanje samega avtorja. V publikaciji »Hovory Sfinx« je Olbracht priobčil ob izidu svoje mojstrovine članek, v katerem pripoveduje takole: »V Podkarpatsko Rusijo me je kajpak vabilo to, kar vodi vsakega turista. A po

leg tega še nekaj. Pogosto sem se prepiral, kako slabo poznam tamošnje socialne, gospodarske, nacionalne, jezikovne in kulturne probleme in kako tuje mi je mišljenje podkarpatskega ljudstva. Kajkrat so me presenečale drobne časniške vesti, ki so prihajale od tam kakor iz daljnega srednjega veka. Potemtakem sem hotel temeljiteje spoznati to deželo.«

»Na podkarpatski Vrhovini sem prebil dve pomladi in poletji. V teh planinah sem spoznal deželo, ki je ni enake v Evropi in čije posebnosti bodo gotovo izginile z vzhodnega kota Češkoslovaške. Pokrajino, kjer imaš še pragozde z volkovi, risi in medvedi, kjer še ni bil iznajden plug, kjer ljudje še vedno niso prešli s pastirske stopnje v poljedelsko, kjer skoraj nič ne kupujejo in nič ne prodajajo, ker vse proizvajajo doma. Pokrajino, v kateri je živi paganski bog z vsem svojim spremetvom vil, kačjih kraljev, čarovnic in bab-jag; deželo z življenjem in mišljenjem devetega stoletja, ki se čudno izprepleta z novodobnim življenjem 20. stoletja. Spisal sem o nji reportažno knjigo.«

»Na svojih tavanjih po planinskih vaseh sem v razgovoru z ljudmi češče slišal ime Nikole Šuhaja, začetnika slabih in sovražnika oduške gospode, maščevalca krivic. Slavnega junaka — hajduka, čarobnega strelca, človeka, ki mu je bila pri-

čarana čudežna moč in ga ni mogla usmrtili nikaka krogla. Janoška teh planin ali novega ukrajinskega Oleksa Dovbuša.«

»Toda zadeva z njim je bila bistveno drugačna kakor s tema narodnima junakoma. Oleksa Dovbuš je živel sredi osemnajstega stoletja, a nekako ob istem času menda tudi Janošik. Ta dvojica je potemtakem imela časovno pravico, da preide v legende. A kdo je bil Nikola Šuhaj? Begun madžarske vojske v svetovni vojni, ki je pobegnil v te nedostopne planine in gozdove, in ko se ni več mogel vrniti, je plenil, požigal in ubijal; dve leti so ga zaman lovili madžarski, pozneje tudi češkoslovaški orožniki. Od njegove smrti ni minilo več nego enajst let.«

»Zalotil sem lik Nikole Šuhaja v stanju, ko je iz njega nastajala legenda. Legenda, ki ni bila dovršena, marveč se je šele ustvarjala in prepletala s stvarnostjo. Prav to me je jelo mikati.«

»Rekel sem samemu sebi: Kakšna je ta dežela in kakšne so neki poročevalske in vzajemne vezi njenih vasi, da lahko že po enajstih letih, v času, ko še žive Šuhajevi starši in zelo mnogo ljudi, ki so Nikolo dobro poznali, postane razbojnik, požigalec in ubijalec — narodni junak? Kakšna je pač dežela, ki ne pozna drugih narodnih junakov nego so hajduki? Kakšna je pokrajina, kjer ne vedo za organizirano bor-

ELITNI KINO MATICA

SAMO ŠE DANES razkošna filmska drama iz dobe Ludvika XV.

DOLORES DEL RIO

v pustolovčinah divne

MADAME DUBARRY

Film lepe igre, petja, smeja in zabave — Kot dopolnilni program: 1. Ruski orkester Dave Apollona izvaja »Ruske pesmi«. 2. Barvana črtana šala: Hotel pri »Medenem mesecu«.

Predstave ob 4., 7.15 in 9.15 uri zvečer Telefon 21-24

Domače vesti

Česar listi ne poročajo

V soboto zvečer je skozi ljubljanski radio treščila v naše kraje in morda še daleč drugam skozi eter presunljiva novica: — Halo, tu Radio Ljubljana! Pravkar smo prejeli tragično novico, da se je na Krvavcu ponesrečilo pet smučarjev. Nepredvidnost, zameti, megla, burja — skratka: pet žrtev.

Takoj nato je sledila oddaja v hrvaščini, nemščini, češčini, madžarsčini — in števila smrtnih žrtev so sproti rasla. Od pet na petnajst, da jih je nazadnje v madžarsčini bilo menda že petdeset.

Kdor je v soboto zvečer poslušal oddajo nove Vombegarjeve slušne igre, si je bil hitro na jasem, da tudi ta »tragična vest« spada v okvir komedije. Toda vse drugače je s tistimi zabavnimi komarji, ki poslušajo radio pri cvičku, dalmatincu ali meranu. Ujame ti tak poslušalec na svojo usta očvrk sam — in ga hitro nese dalje. Takoj v soboto ponoči je šlo po ljubljanskih ulicah in od gostilne v kavarno: — Ste čuli? Najmanj pet mrtvih na Krvavcu!

V nedeljo potem pa razočaranje, da je nekdo udaril v gostilni po mizi: — Primoždu, naši listi nam hočejo še

Zahtevajte

nesrečo na Krvavcu utajiti!

— Resnično! — se je takoj našel sobesednik, ki je s prezirom in srdom resnično ljubeča pritril: — Onega tudi niso poročali, kako so nekoga uglednega ljubljanskega gostilničarja razbojniški napadli na Zmajskem mostu.

(In glejte, res je, tudi slednjega listi niso poročali. Zakaj napad nikakor ni bil razbojniški, temveč čisto navaden jutranji pijančarski špetir, s kakršnim bi lahko zlasti zdaj v času pustne objestnosti napolnili tri dnevnike.)

Močno dvomimo, da bi tole, kar smo napisali, kaj zaleglo. Če bodo Vombegarjevo igro v radiu ponavljali, potem bo pač število žrtev na Krvavcu raslo v nedogled. Bog jim bodi milostljiv. Ampak če je tako — in žal da je tako — potem pač naj tako bo: če publikum ni za norčije, potem pač naj velja slavni rimski rek za tiste, ki imajo z njim opravka. Namreč: Videant consules!

ker so oni resnično domač izdelek!

• Poklonitev RK iz dravske banovine na kraljevem grobu. Banovinski odbor Rdečega križa je na seji 18. decembra sklenil, da se pokloni njegovo članstvo blagopojnemu viteškemu kralju Aleksandru I. Učelnitelju na Opencu. Poklonitev je zamisljena v dnevi 25. in 26. maja. Banovinski odbor je o tem obvestil že vse svoje edine in prihajajo dnevno pritrilne izjave, iz katerih je razvidno, kako je članstvo Rdečega križa spoštovalo blagopojnega kralja. Poklonitve se bodo lahko udeležili vsi redni in pomožni člani Rdečega križa, ki bodo od pristojnih edine dobili vsa potrebna navodila.

• Nacionalna ura radia. O Civjeti Zuzorčič bo predavala danes gospa Olga Stanovčičeva, predsednica Zdrženja Civjeta Zuzorčič v Beogradu. Zdrženje Civjeta Zuzorčič je po svojem prosvetnem udejstvanju dobro znano naši javnosti, mnogi pa ne vedo, od kod ima to agilno društvo svoje ime. Civjeta Zuzorčič je bila slavna meščanka starega Dubrovnika. Živela je od leta 1550 do 1600 in zaradi njene lepote in drugih odlik so jo opevali mnogi pesniki, med njimi celo slavni Tasso. Zdrženje ki nosi njeno ime, prireja v Beogradu s

posebnim uspehom razstave umetnin. Baš sedaj ima na programu razstavo slik starejših jugoslovenskih umetnikov.

• Na manifestacijskem zborovanju, ki bo v nedeljo ob 11. dopoldne v Trebnjem, naj Dolenjska pokaže odlično željo, da se čim prej zgradi prepotrebna železnica št. Janž-bevnica. Ta železniška zveza je življenjskega pomena za našo ožjo domovino, pa tudi za vsa država, a Dolenjska si pravega napredka brez nje ne more misliti. Zato pa mora v prvi vrsti baš Dolenjska zastaviti vse sile, da se vprašanje zgraditve te železnice končno premakne z mrtve točke v nedeljo naj spregovori Dolenjska tako glasno, da njenega klica ne bodo mogli preslišati tam, kjer se bo odločalo o razdelitvi kreditov za velika javna dela, ki se nam obetajo.

• V zaščito domačih delovnih moči in domačih podjetij. V nedeljo sta zborovali novosadski in zagrebški inženjska zbornica. Na novosadskem obnem zboru inženjerjev so zborovalci posvetili posebno pozornost oddaji javnih del Z resolucijo so zahtevali, naj bodo deležna takih del v bodoče samo domača podjetja Zagrebški inženjerji pa so na svojem zborovanju razpravljali o krivici, da ima v naši državi za službo toliko tujih inženjerjev in drugih strokovnjakov, dočim domačim primanjku je dela in zaslužka. Zagrebški inženjska zbornica šteje 196 članov, na njenem področju pa je še vedno 72 inženjerjev iz inozemstva. V preteklem poslovnem letu so bile intervencije zbornice uspešne samo v treh primerih, da so se morali ino-

„Rekord“

zemski inženjerji umakniti domačim nezaposlenim inženjerjem.

• Občinska organizacija JNS za občino Dobrunje naznanja članstvu, da se bo vršila III letna redna skupščina v nedeljo 17. t. m. ob 9. dopoldne v gostilni g. Mihe Jeriha v Zadvoru Udeležba obvezna!

• Gasilska četa KID Jesenice-Fužine priredi pod okriljem ZKD 12. t. m. ob 20. predavanje o plinskih vojni. Predaval bo g. dr. Petrič, direktor HZ. Predavanje spremlja skloptične slike.

• Novi grobovi. Umrla je v ljubljanski bolnišnici gospa Anica Novakova. Bla go mater bodo danes ob 15. spremlili k večnemu počitku. — V Menšcu se v soboto ob 16. pokopali gospo Marijo Sirčevo.

soprogo šolskega upravitelja v pokoju. — Blag jima spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

• Smrt idealnega prosvetnega in narodnega delavca. V Beogradu je umrl 79 letni Mihajlo Jović, zaslužni veteran srbskega in jugoslovenskega učiteljskega, odlični na rodni bori in plodoviti mladinski pisatelj. Bil je potomec ugledne kmečke družine iz Podrinja in ko je dovršil učiteljsko šolo v Beogradu, je služboval v raznih krajih med kmečkim ljudstvom, potem pa dolga leta v Beogradu. V njegovi dobi je bilo treba orati trdo ledino na prosvetnem polju najbolj pomakljiva pa je bila še strokovna in mladinska literatura. Na vseh teh področjih je Jović deloval že od mladih let z velikim uspehom. Spisal je več osnovnošolskih učnih knjig, mnogo mladinskih povesti, njegova »Zgodovina srbskega naroda« pa je kakor redkokatera srbska knjiga doživela 55 izdaj. Vse njegovo literarno delo je prevečala ideja jugoslovenske vzajemnosti. Njegova mladinska povest »Tri vere« je bila posebno značilna, ker je propagirala versko strpljivost med Jugoslovani Jović je organiziral tudi prvi obisk srbskega učiteljskega v Zagrebu ter

Kateri motor se bo hitreje uokvaril, ali tisti, ki vozi po gladkem asfaltu, ali oni, ki vozi po razrvani vaški cesti?

Katero srce bo dalje izdržalo — ali po gladkih žilah, ali po sklerozi?

Radenska

vsebuje jod v najpravičnejši množini. Preprečuje sklerozo, odstranjuje njene komplikacije, redči in čisti kri in deluje na večino žlez. Kar je olje za motor, to je Radenska za srce in žile! Imejte vaš življenjski motor v redu, posebno sedaj pozimi!

Zvočni kino Dvor

Tel. 27-30

Samo še danes največja senzacija sezone vefilm

DOCTOR X

Film neverjetnih stvari, drznih zločinov in bojev. Ta film je po svoji vsebini močnejši in napetiji od filma »Frankenstein« in »Dr Mabuse«.

Predstave danes ob 4., 7. in 9. uri

Vstopnina 4.50 in 6.50 Din

sploh ves čas deloval v najožji vzajemnosti z vsemi učiteljskimi tovariši slovenskega JNS. Politčno pa se je udejstvoval vedno pri pokretil za narodne pravice.

• Rudarska šola v Knjaževcu. Mnogi ne vedo, da je poleg celjske še ena rudarska šola v Knjaževcu. Ta šola posluje od junija 1931 ter odgaja naraščajoči rudniški nadzorniki in strokovnjaki za veliko področje, kamor ne spadajo samo rudniki umskega rudarskega bazena, temveč tudi vsi rudniki v moravski, vardarski, drinski in zetski banovini. Sedaj je v šoli 35 slušateljev, ki bodo letos dovršili šolanje, ki traja po programu dve leti in pol. Od 35 slušateljev se jih 10 šola na državne stroške, 20 s lastnimi sredstvi, ostalih 5 slušateljev pa so poslale v šolo razne rudniške uprave na svoje stroške. S šolo je združen internat, kjer dobivajo obiskovalci šole stanovanje, hrano in vse drugo za 500 Din na mesec. V rudnikih tako velikega področja je sicer mnogo rudarjev, ki bi radi v šoli izpopolnili svoje znanje, a vedno manjši zaslužki jim ne dopuščajo, da bi se poslužili velikih ugodnosti šolskega internata.

„Triglav“

• Blaznež ubil svojega sotrpina. V banovinski bolnišnici in Kragujevcu je umobilni kmet Tomić ubil svojega sotrpina kmeta Milovanovića iz neke okoliške vasi. Oba bolnika sta bila v skupni pritlični celici za nevarne bolnike. Zjutraj, ko so streljčki bolnikom raznašali zajtrk, se je razlegalo iz te celice strašno kričanje, ki pa

je naenkrat utihnilo. Ko so pazniki odprli celico, so našli na betonskih tleh Milovanovića z razbito glavo v veliki luži krvi. Tomić pa je sedel na postelji ter blazno jezel svoj zajtrk. Blaznež se je zasmel na ves glas ter pripovedoval: Ha, ubil sem tega bedaka. A ga ni škoda, ker je bil nor! Potem je še kazal, kako ga je zgrabil ter z njegovo glavo tolkel po betonskih tleh.

• Dve leti robije zaradi krvavega izgeda v baru. Pred beograjskim sodiščem je bil obojen na dve leti robije eden od najbolj znanih beograjskih bogatih mladenčev.

Zvočni kino Ideal

Danes ob 4., 7. in 9.15 uri zvečer

BRIGITA HELM

HANS ALBERS

v pravi senzaciji

ZLATO

Najnižja vstopnina: Din 4.50, 6.50 in 10.—

prevod sta priredila B. Borko in Oton Berkop, Tiskovna zadruga pa je dala te knjigi trajne vrednosti okusno opremo.

—

Smrt Maxa Liebermanna. V visoki starosti 88 let je umrl sloveči nemški slikar Max Liebermann. Z njim je Nemčija izgubila enega izmed reprezentantov svojega slikarstva. Liebermann, ki je bil nearijskega porekla, se je najprej umetniško šolal pod vplivom Munkačija in Milletja v Parizu, na Holandskem se je približal Israelsu, po povratku v domovino pa je vplival nanj Menzlov naturalizem. Kot umetniški stvarjalec si je pridobil lep sloves že v osemdesetih letih pri stol. Počasi se je pod vplivom najnovejših pariških smeri razvil v impresionista in je močno vplival na razmah posebne vrste nemškega impresionizma. Pozneje je bil udeležen tudi pri berlinski sreserji. Liebermann ni bil samo velik slikar, marveč tudi odlični grafik. Pod njegovim vplivom je bil znan del nemškega slikarstva. Do izločitve nearijev iz nemškega kulturnega življenja je bil predsednik berlinske akademije znanosti in umetnosti.

Vprašanje kajkavskega dialekta in slovenščine. Kakor poročajo zagrebški listi, je na Strossmayerjevi slavnosti Jugoslovenske akademije predaval akademik dr. Stjepan Ivšić o predmetu »Jezik Hrvata kajkavca O storočjih in novi pravopis in književnog jezika«. Med drugim se je dotaknil tudi za nas zanimivega vprašanja, ali je kajkavsko narečje, kakor ga govori mlaten

ELITNI KINO MATICA

JUTRI NAM ZAPOJE:

RAMON NOVARRO

PESEM ORIENTA

čev, ki so si pridobili svoj sloves s brezmejno objestnostjo po najdražjih zabavališčih. Ta mladenčje je 27letni Momčilo Joksimović, sin bogatega lastnika rudnikov. Pred nekaj tedni je mladi bogataš v jutranjih urah v nekem baru izprl pet poizkusov uboja. Z dolgim nožem je nevarno ranil policijskega uradnika, ki je posredoval, nekoga člana svojega omizja in še par drugih oseb. Razprava proti mlademu Joksimoviću, ki že nekaj let studira pravo, se je vršila tri dni ter je bila predmet največjega zanimanja mladih Beograđanov, zlasti pa mladih dam. Zanimali so se za razpravo seveda tudi člani delovnih slojev, ki jih mladi obtoženec ni nikdar mogel trpeti, pa naj si je bil dobro ali slabo »razpoložen«. Tako je bila tudi povod njegovih pet ubojnih poizkusov neka mirna družba, ki ga je s samo svojo navzočnostjo tako razburila, da mu je »kri padla na oči«. Med dolgotrajno razpravo je bilo nekaj incidentov, povzročenih v simpatijah in antipatijah do obtoženca. Po razglasitvi sodbe so obojenca po sklepu senata pridržali v zaporu.

• Obledela obleke barva v različnih barvah in plisiru tovarna JOS. REICH.

• Pozimi, ko je hrana težka, pijte Radensko za čiščenje krvi.

Iz Ljubljane

— Sožalje v imenu Nj. Vel. kralja in regentskega sveta je gospoj vдови po senatorju dr. Valentinu Rožiču izrekel v soboto ob pogrebu brigadni general g. Pekić. Pokojnega senatorja je na zadnji poti spremljvali tudi g. knezoškof dr. Rožman in zastopana je bila po več profesorjih tudi univerza.

— Zlato poroko sta obhajala v nedeljo 10. t. m. v Ljubljani gg. Rozalija in Ivan Letnar. Jubilarita zakona, ki sta še prav krepka, čila in zdrava, imata žive štiri sinove, med njimi znanega ljubljanskega pleharskega mojstra Ivana Letnarja in eno hčerko. Čestitkam, ki sta jih prejela ob redkem jubileju, se pridružujemo tudi mi s iskreno željo, da bi jima bilo usojenih še mnogo lepih in zadovoljnih let!

— Življenjski jubilej kraške korenine. 70. leto je dopolnil g. Počkaj Jostp, državni upokojenec v Rožni dolini. A pogledje ga, kako čvrsto in elastično koraka vsak dan po večkrat v mesto, a vse noči hodi po mestu kot vođa nočne straže. Jubilar se je rodil v Vel. Ubelemem pri Postojni. Nadarjen kmečki fant se je pri vojakih in orožnikih brez posebnih šol naučil dveh tujih jezikov. Med vojno je služboval kot orožniški komandir v Gorici in okolici, kjer je neustrašno šttil svoje kmečke rojake pred avstrijsko-madžarsko soldate.

podpetnike

ska, zaradi česar so ga ogradili vojaškemu sodišču. Na njegovo srečo je vodil preiskavo vojaški avditor, ki je bil zaveden Čeh. Jubilar je bil zmerom in povsod neustrašen Slovenec in Jugosloven. Tako je tudi vzgajil vseh šest svojih otrok, ki so vsi dobro preskrbljeni, da po močeh podpirajo še očeta - staropokojenca želimo mu še mnogo zdravih in zadovoljnih let!

— Predavanje češkoslovskega konzula inž. J. Ševčika. Kakor izvemo, bo v petek dne 15. t. m. predaval v okviru Jugoslovskega doma in v Ljubljani tujak inž. J. Ševčik. Naslov predavanja: »Češkoslovske legije v svetovni vojni — temelj češkoslovske armade«. Številni diaprozitivni bodo osvetlevali zgodovinske dogodke, prizore in osebe iz velike osvobodilne vojne. Odlični predavatelj sam poteka iz legionarskih vrst, zato ne dvomimo, da bo povedal mnogo zanimivega in že sedaj opozarjamo na njegovo predavanje.

— Ljudska univerza v Ljubljani. Drevi bo predaval sodnik g. dr. Bajž Stojan o našem delovnem pravu (nadaljevanje in zaključek). Predavanje bo ob 19.15 na državni trgoški akademiji.

— Akcija za pomoč siromašnim visokošolcem. Na univerzi se je pod vodstvom prof. dr. inž. Kraja zasnova posebna akcija za pomoč siromašnim akademikom, ki si je nadelo nalogo, da potrebnim slušateljem preskrbi toplo košilo. Na razpoložne prošnje so se nekateri dobrotniki že vinkodnošno javili, vendar je nabran znesek še premajhen, da bi se podprli vsi potrebni. Dobrotniki in prijatelji akadem

ske mladine bodo gotovo še v večjem številu podprli to plemenito zamišljeno akcijo.

— Na dobrodelni prireditvi mestne občine ljubljanske, ki se bo vršila 2. marca v vseh prostorih Uniona, se bo po kratkem pevskem in glasbenem koncertu razvila pri pogrnenih mizah prosta zabava. Za zabavni del prireditve je v polni meri preskrbljeno, da bo vsak posetnik kar najbolj razpoložen!

Kašelj in hripavost

ublažijo

Mr. Bahovčević „Smreka“-bonboni

sestavljani iz smrekovega ekstrakta in mentola. Radi tega zrahljajo katar, olajšajo izločevanje sluzi ter desinficirajo usta in grlo.

„Smreka“-bonboni

v lekarnah in drogerijah

zavetek Din 3.— in 5.—

Apoteka

Mr. L. Bahovec

LJUBLJANA

Kongresni trg št. 12

— Udruženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana, vabi k predavanju, ki bo v sredo 15. t. m. ob 20. v družbenem lokalu na Kongresnem trgu 1-II. Predaval bo g. dr. inž. Miroslav Kasal o vzrokih porušanja mostu v Goricanah. Vabljeni so člani in vsi, ki se zanimajo.

— Sestanek jugoslov. kirurškega društva, sekcija Ljubljana, bo dne 12. t. m. ob 18. v predavalnici ženske bolnišnice v Ljubljani. Spored: šef dr. Lavrič B.: Ectopia vesiculae urinariae Impressio cranii.

— Hubadova župa poziva vse pevce (tedaj samo moške zore) včlanjenih društev v Ljubljani, da se udeležijo pevske vaje, ki bo drevi točno ob 20. v Hubadovi dvorani na Glasbeni Matici. Udeležba strogo obvezna. Prinesite s seboj note: »Boji zdrava domovina«, »Jadransko morje« in »Slovenec, Srb, Hrvat«. — Uprava.

— JNAD Jadran. Načelstvo kulturno-znanstvene sekcije javlja članstvu, da se bo v četrtek 14. t. m. ob 8.20 uri vršilo v društveni čitalnici predavanje g. direktorja Viranta: Jugoslovija v znanji politiki. Po predavanju debata. Udeležba obvezna.

— Podružnica Sadržarskega in vrtnarskega društva za Spodnjo Sisko priredi v šoli 12. t. m. ob pol 20. za člane predavanje o obrezovanju sadnega drevja. Priidite!

— Čelst Bogomir Leskovic igra dne 18. t. m. v ponedeljek ob 20. v Filharmonični dvorani s spremljevanjem komorne orkestra, ki ga sestavljata orkestralno društvo Glasbene Matice in orkester drž. konservatorija, tri znamenite čelo-koncerte. Izredno lep je Tartinijev koncert, ljubek in virtuozen je koncert skladatelja Bocherinija, dočim je Haydnov koncert v 4. duru zelo znamenit. Haydnov koncert srečamo pogostokrat na koncertnem sporedu vseh znamenitih čelo-virtuozov. V tehničnem oziru zahteva od čelista največ, kar se sploh more zahtevati, sicer pa je izredno ljubek in lep in je težko najti boljše delo v vsej tovrstni literaturi. G. Leskovic je igral ta koncert z izredno velikim uspehom lansko leto v Badnu pri Dunaju in ima od tega koncerta tudi izredno laskave ocene. Ponedeljkov koncert toplo priporočamo vsemu našemu glasbo-ljubemu občinstvu. Predprijava vstopnic v knjižarni Glasbene Matice.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM«

v Siski. — Telefon 33-87.

v torek, sredo in četrtek ob 7. in 9.

glasbena komedija

„Roža iz Pariza“

v glavnih vlogah Fritz Schulz, Emil Besel, Alfred Abel, Jakob Tiedke

V dopolnilo nov Foxov zvočni tednik

V petek premiera ljubavnega vefilma »KRALJ CIGANOV«

bo proti pritisku in kjer upor zoper bedo in izkoriščevalce predstavlja edinole hajduk?

»Hotel sem iz številnih legend in bajk dogledati suhajeve resnični lik. Ni bilo kajpak težko dobiti časnika iz l. 1920. in 1921. Prezledoval sem predlanskih akte okrožnega sodišča v Chustu; toda listine o procesu s Suhajevimi ubijalci so bile nekam poslane in nihče ne ve, kam; zoper suhaja sploh ni bilo procesa, a iz nekoliko aktov, ki se tičejo njegovih skrivncev in v glavnem le majhnih denitkov, sem izvedel od sile malo. Posredno lahko izveš to ali ono pri divizijskem sodišču v Užuorodu, kjer leže spisi, ki se odnašajo — ne sicer na suhaja, marveč na orožnike, ki so bili zapleteni: v njegovo zadevo in pozneje sojeni pred tem sodiščem Lani sem bival v suhajeve rojstni vasi, v Kolocavi. Družil sem se z njegovimi prijatelji in včas pil z njimi, posedal z enim izmed njegovih ubijancev, seznanil se s suhajevo rodbino, obiskaval njegovega očeta, starega Petra, a z Nikolovim bratom Ivanom sem taval po pragozdu ter spal pod milim nebom, hodeč po poteh slavnega hajduka Nikole.«

»Nikakor ne trdim, da je Nikola mojega romana takšen Nikola, kakršnen je živel (sa) vemo, kako se pišejo knjige in da v njihovih ljudeh ostaja mnogi pisateljve ljubezni, mrznje in nazorov) Hotel bi samo poudariti, da sem v ta roman sprejel le prav malo iz legend o suhaju in da so zna-

nji dogodki potekali zares tako ali skoraj tako, kakor je prikazano v tej knjigi. Imena oseb, v kolikor se žive in v kolikor bi jim utegnili biti neprijetno brskanje po starih zadevah, so spreminjena. To je seveda samo ugotovitev, nič drugega.«

»Kaj sem prav za prav hotel s svojim romanom? Če govorite o književnem opvilu: hotel sem ustvariti epično delo!«

Tako pravi pisatelj o postanku svojega romana in o njegovem glavnem junaku. Vrtina Olbrachtovega spisa je vsekakor priznanja vredna objektivnost, s katero obravnava dogodke. Čeprav se zdi, da je čuvstveno na strani svojega junaka — ne tišega, ki je res živ, marveč onega, ki vstaja v ljudski domišljiji, v prvih meglicah legend, s katerimi si primitivno ljudstvo pod Karpati posebeja svoje nezadovoljstvo in občute krivice, — je vendar pravico tudi nasproti orožnikom in sploh oblastim. Zato smo l. 1933. opazili v znani anketi »Lidovih Novine«, da so to knjigo uvrstili med najzanimivejše štivo generala. visoki uradniki in mnogi drugi odličniki. Postala je ena najbolj čitanih domačih knjig, in kakor sedaj kaže, tudi najbolj prevajana novost češke literature. Celo v hitlerjevski Nemčiji so s priznanjem sprejeli prevod tega češkega romana.

»Hajduk Nikola Suhaj« je izšel lani v srbsko-hrvaškem prevodu L. Jonkeja (v Andrejevi »Zabavni biblioteki«). Slovenski

noborec, ne sega po kajkavskih Hrvatih. Kdor je doma na slovensko - hrvaški meji, ve, kako sorodni so si sosedje tokraj in onkraj, in kakšne so posledice dolgoletne politične meje. Danes ne gre več za obnovitev kajkavščine kot jezika, takisto ne gre za likvidacijo slovenščine: ves problem je v medsebojnem uravnoteženju in izpopolnjevanju naših kulturnih krogov, ne pa v razmejitvah, separacijah in zanikanju. Kajkavsko - slovenski spor, ki je morda upravičeno zanimaj. Je kulturno-politično že dolgo anahronizem. Za našo skupnost je pač vseeno, v kateri jezikovni krog so nekdo spadali hrvaški kajkavci.

Gostovanje Josipa Rijavca v Beogradu. Naš sloveči rojak, tenorist Josip Rijavec, ki je sedaj solist Novega nemškega gledališča v Pragi, je prispel v Beograd, kjer bo gostoval kot don Jose v »Carmen« dalje kot Werther in naposled kot Des Grieux v »Manon«. Na povratku v Prago bo nastopil v zagrebškem gledališču (v »Rigolette«) V Pragi bo 27. t. m. pel na prvi-meri velike Kričkove kantate »Himna ženi« ki se bo izvajala pod Talichovim vodstvom.

Premiera »Celjski grofove« v Pragi. Kakor je »Jutro« poročalo v dopisu iz Prage, je Sena dobrih avtorjev pod pokroviteljstvom Enote slovenskih žen v Pragi napovedala premiero Kreftove zgodovinske igre »Celjski grof« Sedaj smo prejeli iz Prage gledališki lepak, ki kaže, da bo premiera dne 19. t. m. v prostorih Umelecke besede. Igro sta predložila J. Borko in O. Mišnik, režira pa jo M. Otto. Kakor izvemo, bo navzočen tudi avtor.

Dobra prebava pol zdravja!
Lahko normalno izstrebijanje pri zagatjenju, le-
nivosti črevesja Vam omogočijo
ARTIN DRAŽEJE
Dobivajo se v vseh lekarnah, škatlica z 12 dra-
žejami Din 8. Vredica z 2 dražejama Din 1.50
Odobreno pod S. br. 22115 12. XII. 1933.

u— Predor. Kakor je ideja predora med Ameriko in Evropo tatarska, tako je veli-
kanski tudi ta film, ki je prava velopos-
tela, kakršne svet še ni imel prilike elia-
ti. Prvo predstavo tega ZKD filma veli-
častnega Kellermannovega »Predora« bo v
petek 15. t. m. ob 14.30. V silno napetem
filmu nastopajo sedva najznamenitejši
igralci kakor so: Paul Hartmann, Gustav
Gründgens, Attila Hörbiger. Vstopnina
najnižja 3.50, 4.50, 5.50 in 6.50 Din.
u— Čistite trotoarje, da ne bo posledici
Odkar je Ljubljano zasul prvi večji sneg,
se pogosto dogaja, da nekateri hišni go-
spodarji premalo skrbno pometajo pred
svojimi pragovi. S tem v sebi nam sporo-
čajo s policije, da je policija uprava za-
prosilna mestno poglavarstvo, naj ji da na
razpolago primerno število brezposelnih, s
katerimi bo dala očistiti hodnike povsod
tam, kjer hišni lastniki sami prezirajo to-
zadnevne predpise. Stroške za čiščenje bo-
do morali seveda kriti prizadeti gospodar-
ji sami, poleg tega pa bodo v smislu pred-
pisov tudi kaznovani. Zato se vsi hišni
lastniki v Ljubljani še tem potom opozor-
jajo, da v redu čistijo trotoarje ter jih v
mrazu posipajo in se tako izognejo neju-
bitim posledicam.

Popolna razprodaja

bluz, damskih in otroških oblik ter igralnih
hlač t. t. d. po skrajno nizkih cenah pri
M. KRISTOFIC-BUCAR, Stari trg, št. 9.

u— Oprostila razsodba. Svoječas so li-
sti objavili, da je bil Rudolf Zore, trzo-
vec v Ljubljani od obrtne oblasti kazno-
van z najvišjo denarno kaznijo. Proti tej
razsodbi je g. Rudolf Zore vložil tožbo
na upravo sodišče v Celju in je bil z
razsodbo opr. št. A. 563-33 in A. 63-34
popolnoma oproščeno vsake krivde in kaz-
ni, dotični kazenski nalog pa razveljav-
ljen.

u— Nepovabljeni gosti, ki sta na svoj
način poskušala policijsko uro. Že v poned-
eljski izdaji je »Jutro« na kratko zabele-
žilo vsem, ki ga je doživela znana Olupova
gostilna pod Trančo v soboto ponoči, in
arrestaciji storilcev. 24letnega brezposelnega
urarskega pomočnika Ivana Leinfelnerja
iz Ljubljane in prav toliko starega po-
tepuha Srejskega Biberiča iz Bosanske
Gradisce. Leinfelner, ki si je v palači na
Kralja Petra trgu že v mladih letih izgo-
voril, če odšteje kratke presledke, kakore-
koč dosmrten kot, je komaj prejšnji poned-
eljek prišel iz zapora pa se seveda takoj na
vso moč podvzidal, da se z mrzlih,
zasneženih ulic vrne na toplo nazaj. V so-
boto zvečer sta se v blaznem skrila v hi-
ši Pod Trančo, in ko je po policijski ur-
vi vse potihnilo, sta spetno vdrila v gostilni-
ški prostor in se pogostila kar so jima
dale spočite moči, in še čez. Snedla sta
klobas, da se naslednji dan nista mogla
več spomniti števila, popila sta vina, da
sta parkrat omahnila za mizo. A ko sta si
spet opomogla, sta bila naprej. Preden je
sinil dan, sta izginila iz hiše, z njima pa
tudi gostilniški gramofon. A še v nedeljo
ju je policija prišla in včeraj sta bila iz-
ročena sodišču.

u— Tri žrtve grobosti. Včeraj je prišel
v bolnišnico 52letni posestnik Anton Re-
par iz Dola, občina Smarje pri Ljubljani.
ki ga je smolniti sin Lojze v prepri pretepel.
nato pa se z nožem sunil v glavo. Poškod-
ba ni nevarna. — V Strazisku so se v ne-
deljo stopili fantje in je med pretepom
Aljoz Hafner sunil 23letnega delavca Fr-
Fabjana z nožem v glavo. — Tretja žrtev
grobosti je postala 13letna delavčeva hčer-
ka iz Ljubljane, ki jo je pred dnevi neka
ženska prav surovo napadla in jo sunila
v trebuh. Deklica je sicer takoj jutla laž-
je bolečine, vendar je ostala doma. Čez
nekaj dni pa se je njeno stanje zelo po-
slabšalo in danes je bruhala. Zato je mo-
rala v bolnišnico.

u— Papirnatice, čepice, girlande, korjan-
doli, kotiljone, bombe, konfeti, papirna-
te serviete in krožnike Vam nudijo za raz-
ne prilike v največji izbiri M. TICAR.
Ljubljana. Društveno popust.

Iz Celja

u— Žalni koncert, ki ga je priredilo
Celjsko pevsko društvo s sodelovanjem
»Kruke« v počastitev spomina blagopokoj-
nega kralja v soboto zvečer v veliki dvor-
ni Celjskega doma, je bil dobro obiskan.
Navzoči so bili tudi predstavniki civilnih
in vojaških oblasti, mestne in okoliške
občine, šol, korporacij in društev. Pred
pričetkom koncerta se je predsednik CPD
K. Fink na žalno okrašenem odru v vzne-
šenem govoru spomnil Kralja-Mučenika
in odtaj njegovo veličino. Mešani zbor
CPD (nad 80 pevcev in pevke) je nato pod
vodstvom g. Pece Segule zapel Peharjevo
uinkovito »Čuvajte mi Jugoslavijo!«, Alja-
šov »Psalm 118«, Gallusa-Petelina »Glejte
kako umira pravičnik!«, Grečninovo »Oče
naš!«, in Blinčevega »Opelo!« slednje je bi-
lo podano z dobro dinamiko in občutjem.
Mešani zbor je dokaj značilen in prošen
ter obvlada tudi komplicirane skladbe z
znanjem in rutino. Ob zaključku sta mo-
ška zbora CPD in »Ojke« (nad 60 pevcev)
pod vodstvom g. Segule uinkovito in v
splošnem zapela Foeisterjev »Umri je
mož!«. Koncert je bil lepa počastitev spo-
mina velikega kralja. — R. P.

u— Proračun občine Celje-okolica za
leto 1935-36 je od 11. do 12. vstetega 15. t. m.
razpravljen v občinski pisarni na Bregu.

u— Na Ljudskem vseučilišču bo pred-
val danes ob 20. odlični znanstvenik univ.
prof. dr. Boris Zarnik iz Zagreba o temi
»Kako spoznavamo življenje pravičnih ča-
sov«. Zanimivo predavanje bodo pojasnje-
vale sklopitne slike.

u— Umrla je včeraj v Celju (Zrinskega
ulica 3) v starosti 31 let g. Margareta
Urbachova, roj. Rischnerjeva, soproga to-
varnarja g. I. Urbacha ter hčerka proku-
rista tv. G. Stiger in mestnega svetnika g.
Rischnerja v Celju. Pokopnica je bila vzor-
na žena in izredno skrbna mati dveh
otrok. Boj ji ohranjen časten spomin.
težko prizadetim svojem naše lekreno so-
žalje!

u— Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30
svetni velerim »Himne ljubimci« (Dedščina
iz Pretorije) in svetni tednik.

Iz Maribora

u— Mladina proslavlja Strossmajerja. V
nedeljo popoldne je bila v veliki unionski
dvorani tradicionalna akademija združenih
mariborskih podmladkov Jadranske straže
v proslavo vladike Strossmajerja. Priredil-
ev je organiziral agilni krajevni odbor JS.
Na bogatom in pestrem sporedu so bili
pevske in simbolični nastopi, ki so jih iz-
vajali gojenci mariborskih srednjih, stro-
kovnih in meštanskih šol. Priključili so se
tudi mali harmonikarji in gojenci tuka-
jšnja podčastniške inženjerske šole s svojim
orkestrom. Ves spored je bil sestavljen v
znaku velike ideje našega moria in slovan-
stva. Spored se je pričel z izvajanjem Tom-
ševe himne Pomladkarjev in ee je zaklju-
čil s Parmovo korančico Jadranske straže.
Slavnostni govor je imel I. Koepfer, goi-
neec klasična gimnazije. Naša nastopajoča
mladina je pokazala s to akademijo glo-
boklo ljubezen in verno, s katero se je
lotila priprav na akademijo, na tudi mnogo
izvežbanosti in spretnosti, za kar gre za-
sluza njihov poštrenost, na tudi skrb-
nemu vodstvu glasbenih učiteljev in vodi-
teljev.

u— Važna konferenca. Včeraj dopoldne
je bila v dvorani Delavske zbornice kon-
ferenca, ki so se je udeležili delavski zup-
niki iz Maribora in okolice ter funkcionarji
Narodne strokovne zveze. O strokov-
nem in idejnem delu sta poročala tajnika
NSZ V. Kravos in Bučar.

u— Pester večer v gledališču bo v krat-
kem, in sicer nastopijo subreta in prva
balerina ljubljanske opere Val Smekot-
va, popularni rajski tenor Mirko Jelencin
ter odlični pianist Oton Vondraček.

u— V nedeljo dva premieri. Popoldne je
bila premiera otroške baie izre »Janko
in Mekec« s petim in goibio. Režiral je
P. Racherger. Mariborska družba je bilo
gledališče nestrano polno. Zvečer na je
bila letošnja premiera študentske komedije
O. Schainfingera »Okonice«. Režiral je
glavni režiser J. Kovič. Gledališče je ze-
valo praznino.

u— Nastanek Bolfenka. Na nedeljskem
občnem zboru Muzejskega društva je poro-
čal društveni tajnik arhivar prof. Franjo

baš od odkritju dveh tičnic v bližini Sv.
Boifenska, od katerih je ena dolga 26 m.
široka pa 17 m. Te tičnice so služile na
vzrejo kraguljev, ki so lovcom služili pri
lovih. S tem pa je tudi jasno, da je moral
biti tukaj prvotno lovski gradič, v kate-
rega bližini je bila običajno tudi kapelica.
Takšna je zgodovina Sv. Boifenska.

u— Beograščani so bili zadovoljni. Z več-
rjšim jutranjim brzovalkom so se od-
peljali člani beograjske ekskurzije, ki jo je
organiziral beograjski Putnik. Pod vod-
stvom našega poštrenovalnega pohorekega
poea Lude Zoruta so si ogledali Senjor-
jev dom iz Ruš so se potem vzpeli na Ru-
ško kofo ter se preko Mariborske koče in
Pohorskega doma vrnili v Maribor. Bili so
izredno zadovoljni in so zatrjevali, da bodo
na vso moč popularizirali med Beograščani
zimske lepote našega Pohorja.

u— Nov zdravnik v Mariboru. V seznam
zdravnikov zdravniške zbornice za drav-
sko banovino je vpisan dr. Metod Spindler
v Mariboru.

u— Abrahamovo. Pet križev slavi te dni
magistratni uradnik Rudolf Glabučnik. Da
bi bilo še toliko križev!

u— Ljubljana v Mariboru. Štemelo je
včeraj jutranj rožko in ostro. Bil je z —17°
doleže najmržljajši dan letošnje zime. In
v dondanskih urah za navržek še prava
ljubljanska megla. Mariborci tega niso va-
leni.

u— Plemenit dar. Mariborski kinopodjet-
nik Julij Guštin je daroval mariborski pro-
stovoljni gasilski čet 500 Din.

u— Z avtobusom v Celje. Na tekmo v
slalomu za prvenstvo dravske banovine in
mariborskega zimsko-sportnega poudruža.
ki bo v nedeljo 17. t. m. ob 11. pri Celjski
koči nad Celjem, bo v primeru zadostnega
zanimanja vozi poseben avtobus. Odboj
iz Maribora (Glavni trg) ob 5. uri. povra-
tek iz Celja ob 20. Voznina v Celje in na-
zaj 50 Din za osebo. Prijave se sprejemajo
do petka 15. t. m. v pisarni »Mestnega
avtobusnega prometa« na Glavnem trgu
(telefon 22-75), kjer dobe interesi tudi
ostale informacije.

u— V četrti odločeni dirki. V ne-
deljo bi se imele vršiti na progi Maribor-
Sivnica podsavezne kolesarske dirke. Tri-
krat je polteljska oblast prepovedala or-
ganizacijo dirke skozi mesto iz cestno pro-
metnih razlogov, četrtič se je dirkalna
proga preločila v okolico, pa so vremenske
prilike ponagajale, da se dirka ni mogla
vršiti.

u— Mariborski Slavsky v mlačni ir-
dai. Pod tem naslovom prinaša včerajšnji
ponedeljski »Večernik« zanimiva podro-
bnosti iz življenja znanega P. C., za katerim

Na toaletno
mizo
lepih dam,

ki hočejo ohraniti zdravo kožo
in zdrav naravni tain spada le

RIVIERA
TOALETNO MILO,

ki je izdelano po kemičnih stro-
kovnjakih na bazi olivnega olja

je, kakor smo že poročali, izdala policija
liralco. Poročilo je zbudilo v mariborski
družbi, v kateri je bil C. dobro znan, ve-
liko zanimanje in pravo senzacijo.

u— O polnoči rdeči petelin. Slanovanska
hiša in gospodarsko poslopje posestnika
Ivana Zaleka iz Rakičana je prišlo goriti
opolnoči. Ker je bila streha a slamo krita,
je ogenj stregel uničil, pač pa se je posre-
žilo oženi lokalizirati.

u— Dva na enega. Včeraj so prepeljali v
splošno bolnišnico 58letnega posestnika Šte-
fana Kobala. Ko so je zvečer vračal do-
mov na Janževovo coto, sta navelila nanj dva
moška in ga s palico tako premkavila, da
so Kobala morali prepeljati v bolnišnico.

u— 46 klofut stane 7 jurjev. 36letni po-
sestnik Josip Kumberer iz Velikega Boča
je bil v novembru 1934 pri neki svatbi v
Grosswalzu v Avstriji. Tamkaj je od njega
zahteval posestnik Pušnik vrnitev svoj-
čas izposojenih šilingov. Beveda je dala
besedo, prišlo je do pretepa. Pušnik je za-
del Kumbergerju deliti klofute, pridružil
se mu je še neki Kren Vincenc. Kumber-
ger je bil miren in je klofute štel. Na za-
devno ovačbo je prišlo do sodnega postop-
ka in je bil Kumberer te dni v Mariboru
zasiššan. Zahteva za vsako klofuto 100
Din in razen tega še tisoč dinarjev za bo-
lečine.

u— Klili na pomoč so odpravili v nedeljo
zvečer izpod Slovenske Kalvarije. Vmes se
je alila težko vzdihovanje. Nekateri pa-
santi so šli odmorom na sled in so našli
na leh v enagu leščenca 17letnega vajenca
Herberta Pucniča z zlomljeno levo nogo
nad kolonom. Mariborski reševalci so ga v
neznosnih bolečinah trpečega preneli v
splošno bolnišnico. Žrtve belaga veselja...

in da baš vajenci in služkinje pri drugih
okrožnih uradih niso povsod zavarovani,
ker kontrola v tem pogledu še ni tako po-
polna kakor v dravski banovini in se tu-
di mnogi vajenci in služkinje ne zavedajo,
da morajo biti zavarovani. Opozoriti je tudi
treba, da se navedeno povprečje zavarova-
ne meze nanaša samo na delavce, ki so
zavarovani pri okrožnih uradih, torej brez
članov privatno društvenih blagaj, rudar-
jev, železničarjev in kmetijskih delavcev.

Gornja statistika je zanimiva tudi zaradi
tega, ker nam kaže v kakšnem razmerju
je padla od 1. 1930. povprečna dnevna za-
varovana meza pri posameznih okrožnih
uradih. Tu beleži ljubljanski okrožni urad
relativno najmanjši padee, absolutno naj-
manjši padee pa beleži okrožni urad
v Karlovcu. Pri okrožnem uradu v Ljubljani
je povprečna dnevna zavarovana meza
nazadovna v zadnjih štirih letih za 18,8
odstotka, v Karlovcu za 19,9 odst., na Su-
šaku za 20,7, v Splitu, Zagrebu, Novem Sa-
du in Beogradu za 24,3 do 24,8 odst., v
Dubrovniku za 25,4, v Osijeku za 25,6, v
Somboru za 26,1, v Skoplju za 28,4, v Tuzli
za 30,2, v Banja Luki za 32,7, v Subotici
za 35,5, v Sarajevu za 36,8, v Velikem Beč-
kerku za 38 in v Nišu za 40,7 odstotka.

Najmanjši absolutni padee povprečne za-
varovane meze beleži Karlovac, nzmreč
3,96 Din. potem sledi Ljubljana, kjer je
povprečje dnevne zavarovane meze v zad-
njih štirih letih padlo za 4,27 Din; nadalje
sledijo Sombor s padcem 4,62 Din in Novi
Sad s padcem 4,84 Din, pri vseh ostalih
okrožnih uradih pa znaša padee preko 5
dinarjev do največ 7,46 Din pri okrožnem
uradu v Sarajevu. Preko 6 Din znaša pa-
dec povprečne dnevne zavarovane meze
pri okrožnih uradih v Velikem Bečkerku,
v Beogradu, Dubrovniku, Banja Luki, Nišu
in Sarajevu.

Gornje številke nam kažejo, da je bil na
jugu in vzhodu naše države v zadnjih šir-
nih letih padee delavskih mazd najobutnejši,
saj je tu povprečje zavarovane meze
padlo za 30 do 40 odstotkov v štirih letih.
Ta občuten padee meze v južnih krajih ve-
buje tudi nevarnost za slovensko indust-
rijo in obrt, ker predstavlja nekak socialni
dumping. Seveda pa bi bilo treba proučiti,
v koliki meri je padee povprečja zavarova-
ne meze v južnih krajih morda posledica
okolišnosti, da so tam prišli točneje iz-
vajati zakon in so zaradi tega v večji meri
zavarovani baš delavci v najnižjih razredih
(vajenci in služkinje), ki prej niso bili za-
varovani.

Znižanje telefonskih pristojbin

Nov pravilnik za telefonsko službo. Pro-
metni minister je podpisal nov pravilnik za
telefonsko službo, ki ima obenem vse tele-
fonske pristojbine. Pravilnik uvaža refor-
mo telefonskih pristojbin. Zanimivo so spre-
membe glede specialne službe, ki jih do-
slej ni bilo. Naročniki so razdeljeni v pet
skupin in plačajo naročnino po krajevnem
razredu, kjer stanujejo. Vsi kraji so raz-
deljeni po številu telefonskih r-očnikov v
šest krajevnih razredov. Vrh tega so pri-
stojbine za telefonske razgovore razdeljene
na sedem okolišev po razlozi krajev (do-
sedaj je bilo samo šest okolišev). Zanimi-
vo so dobe močnega in slabega (nočne-
ga) telefonskega prometa. Med slabim pro-
metom (ponoči) so pristojbine dokaj cenej-
še nasproti pristojbinam med močno zapo-
slitvijo telefonov v splošnem pa so vse tele-
fonske pristojbine nižje. Najzanimivejša je
novi tarif je enaka instalacijska pristoj-
bina za vse naročnike v enem in istem kra-
ju. Pri sestavi nove tarife se je upoštevalo
zlasti to da je treba znižati pristojbine za
gospodarstvenike.

Računanje zlatega franka v poštnem pro-
metu. Prometni minister je v soglasju s
finančnim ministrom na novo določil ekvi-
valent zlatega franka za plačilo poštnih
brzojavnih in telefonskih pristojbin v me-
narodnem prometu. Ta znaša sedaj 14,50
Din. Doslej je računal zlati frank 15

Gospodarstvo

Naše državne finance

Finančno ministrstvo je objavilo običaj-
ni mesečni pregled o gibanju državnih fi-
nanc, in sicer za mesec december in za prva
tri četrtletja tekočega proračunskega leta.
V decembru preteklega leta so znašali drž-
javni dohodki po proračunu državne admi-
nistracije 627,5 milijona Din (v prejšnjem
decembru 58,9), izdatki državne admini-
stracije pa so znašali v tem mesecu 597,0
milijona Din (v prejšnjem decembru 554,0).

Državni dohodki od neposrednih davkov
so znašali v decembru 213,7 milijona Din
(— 16,5 milijona Din nasproti decembru
l. 1933.), dohodki trošarin 70,6 milijona Din
(+ 24,5), dohodki od taks 79,9 milijona
Din (+ 14,9), dohodki od carin 54,4 milio-
na Din (+ 1,6) in presežek dohodkov mo-
nopolov 133,6 (— 19,3). Kakor vidimo, so
v primeri s prejšnjim decembrom nekoliko
zaostali dohodki od neposrednih davkov in
monopolov, in sicer skupaj za okrog 26 mi-
lijonov Din, večji pa so bili dohodki od
trošarin, taks in carin za preko 40 milio-
nov.

V prvih treh četrtletjih tekočega prora-
čunskega leta (april - december 1934) so
znašali državni davčni dohodki in primeri
u ustrežajočim razdobjem prejšnjega leta (v
milijonih Din):

	april-december	1933.	1934.	razlika
neposr. davki	1648,9	1747,5	+ 98,6	
trošarine	441,8	606,0	+ 164,2	
takse	504,4	671,4	+ 77,0	
carine	477,6	507,9	+ 30,3	
višek monopolov	1216,7	1194,7	— 22,0	

V prvih treh četrtletjih tekočega prora-
čunskega leta so se državni dohodki od ne-
posrednih davkov ponovno dvignili in so
znali 1747,5 milijona Din, t. j. za 98,6 mi-
lijona Din več nego pred enim letom v
istem razdobju in za 415,5 milijona Din več
nego pred dvema letoma. Najobutnejši
prirastek je zabeležen pri trošarinah, kjer
se je dohodek povečal za 164 milijonov.
Vendar je tu pripomniti, da smo pri poveša-
nem dohodku komaj za 3 milijone prekora-
čili dohodek v istem razdobju 1932, ker so
trošarinski dohodki v l. 1933. še hudo na-
zadovaili. Enako je pri taksnih dohodkih,
ki so v istem razdobju l. 1933. nazadovaili
od 656 na 594 milijonov Din, lani pa so se
zopet dvignili na 671 milijonov. Povečanje
dohodkov od trošarin in taks je predvsem
posledica novih, odnosno povišanih tro-
šarin in taks, ki so bile uvedene v začetku

lanskega leta. Povečanje dohodkov od car-
nin je v zvezi z naraslim uvozom. Najbolj
stabilni pa so se v zadnjih letih dohodki od
monopolov, ki so bili lani v razdobju april-
december sicer za 22 milijonov manjši, ne-
go prejšnje leto, toda za 15 milijonov večji
nego v letu 1932.

V primeri z devetimi dvanajstletimi pra-
računa so v prvih treh četrtletjih dosegli
dohodki od neposrednih davkov 102% pre-
videnih zneskov, dohodki od trošarin 104%,
dohodki od carin 104% in dohodki od mo-
nopolov 101%, le dohodki od taks so za-
ostali in so dosegli le 81%.

Državna podjetja.

Dohodki državnih podjetij so znašali v
decembru 289,5 milijona Din (v istem raz-
dobju prejšnjega leta 288,9), izdatki pa
227,0 milijona Din (257,0). Dohodki želez-
nic so znašali v decembru 172,4 milijona
Din (+ 21,5 milijona Din nasproti decem-
bru 1933.), dohodki pošte, telegrafa in tele-
fona 58,7 milijona Din (+ 0,3), dohodki
rudnikov 19,8 milijona Din (— 1,4) in do-
hodki od gozdov 7,3 milijona Din (+ 1,8).

V prvih treh četrtletjih tekočega prora-
čunskega leta so znašali dohodki železnic
148,4 milijonov Din (+ 62,0 milijona Din
nasproti istemu razdobju 1933.), dohodki od
pošte, telegrafa in telefona 318,7 milijona
Din (+ 3,9), dohodki rudnikov 158,3 milio-
na Din (— 8,3) in dohodki od gozdov
78,6 milijona Din (+ 12,9).

Letne obveznosti.

V splošni državni administraciji je zne-
sek likvidnih, a neizplačanih računov ostal
v primeri s koncem novembra skoro nespre-
menjen na višini 150,7 milijona Din (ob
koncu decembra 1933 so znašali neizplačani
računi 139,8 milijona Din). Od skupne vsote
neizplačanih računov je pri državni blagaj-
ni in pri finančnih direktajah 20 milio-
nov (pri dravski finančni direktaji 2,5), pri
komandi žandarmerije 9,9 milijona Din in
pri ministru za vojsko in mornarico
120,8 milijona Din.

Vsota likvidnih a neizplačanih računov
pri državnih podjetjih pa se je od konca
novembra do konca decembra zmanjšala od
212,1 na 203,7 milijona Din (ob koncu de-
cembra 1933 — 191,2 milijona Din), od tega
pri železnica 144,9 milijona Din in pri
podjetjih ministva za šume in rudnike
58,8 milijona Din.

Delavske mezde v Jugoslaviji

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v
Ljubljani je sestavil statistiko o gibanju
povprečne dnevne zavarovane meze v po-
sameznih okrožnih uradih v naši državi,
in sicer po stanju v septembru preteklega
leta v primeri s septembrom leta 1930.

Povprečna dnevna zavarovana meza je
znala v lanskem septembru v primeri s
septembrom 1930, pri posameznih okrožnih
uradih (v dinarjih):

okr. urad	sept. 1934	sept. 1930
Sušak	27,15	32,77
Beograd	25,10	31,59
Dubrovnik	24,57	30,81
Zagreb	23,24	28,92
Split	23,22	28,87
Ljubljana	22,70	26,97
Sarajevo	20,80	27,77
Osijek	19,96	25,06
Karlovac	19,91	23,87
Novi Sad	19,78	24,49
Banja Luka	19,57	23,97
Skopje	18,78	24,11
Tuzla	17,80	23,19
Sombor	17,71	22,39
Niš	16,69	22,20
Subotica	16,20	21,95
Vel. Bečkerak	16,19	22,34

Gospodarske vesti

u— Ponoven dvig klirinskega dolga Nem-
čije. Po obvestilu Narodne banke so nara-
šale 9. t. m. terjatve naših izvoznikov v
Nemčiji, ki so bile poravnane v markah na
zbirnem računu obratunske blagajne v
Berlinu, na 24

Predor pod morjem

Utopija postaja dejanje — 20 vlakov dnevno med Evropo in Afriko

Predor pod Gibraltarjem, nekoč utopija in sedaj že stvaren načrt bo postal po vsej priliki že l. 1940. zveza za promet med Evropo in Afriko.

Kakor smo na tem mestu že ponovno poročali, je polkovnik in tehnik Jevonius l. 1925. uspelo pozanimati tedanjega diktatorja Prima de Rivero za možnosti, ki bi jih prožila zgradba predora pod Gibraltarstsko

morsko ožino

Od tedaj je posebna komisija inženjerjev, mornariških strokovnjakov in drugih izvedencev z vsemi tehničnimi pripomočki iz španske vojne luke Cartagena natančno preiskala položaj na lici mesta, a kakor izjavlja tajnik te komisije, profesor oceanografije na madridskem vseučilišču Rafael de Buen, bodo izvedenci svoje poročilo predložili vladi pred koncem tekočega leta.

Vlada resno jemlje načrte, kakor pravi de Buen, z gradnjo pričnejo lahko že v poletju 1936.

In bo v štirih letih končana. Španija te šanse na vsak način ne bo dala iz rok in Francija se tudi zelo zanima za stvar, tako da je celo počakala z določitvijo severnega izhodišča transaharske železnice, da zve za točno mesto, ob katerem se bo predor v Maroku spet

davniti na dan.

V glavnem pa načrt že določa potek tega predora. V dolžini 32 km pojde pod morsko ožino od kraja Torre de la Pena, zapadno od Tarife na Španskem, proti neki točki vzhodno od Tangerja. Ta točka bo bržkone Punta Altares. Ker bo sledil

najmanjši globini

morske ožine, se bo ločil v rahlem loku

proti zapadu, še vedno pa bo ležal 100 m pod morskim dnem. Prav za prav namravajo zgraditi dva cevasta predora, ki bo vsak imel po en železniški tir, predora pa bosta s hodniki

zvezana s cesto,

ki pojde med njima in ki bo določena za avtomobilski promet. Osební vlaki bodo vozili s povprečno brzino 60 km, tovorni vlaki pa z brzino 45 km. V vsako smer pojde dnevno približno po 20 vlakov.

Čim bo predor dograjen, postane izgrajen železniški promet preko vse črne celine

praktična in rentabilna.

Treba je pomisliti, da bodo napram parniškemu prometu samo na času prištedili do 25 dni za potovanje do kakšnih daljnih afriških mest

Waleški princ v Kitzbühelu

Angleški prestolonaslednik se je te dni pripeljal na 14-dnevni zimski odmor v Kitzbühel. Na sliki ga vidimo v trenutku, ko je zapustil vlak

Proces gre h koncu

Neuspešne priče za Hauptmanna — Novo izsiljevalno pismo Lindberghu

Obpravna proti Hauptmannu nima več tiste dramatične napetosti kakor v prvi polovici svojega poteka. Priče, ki naj bi razbremenile obtožbenca, ne vedo izpovedati nobenih bistvenih stvari,

ki bi bile Hauptmannu v prilog. Proces napravlja na ta način monoton vtis na vse poslušalce.

Odkar smo zadnjič poročali o obravnavi, je sodišče zaslalo pričo Greto Henckel, pri kateri se je Hauptmann seznanil z Izidorjem Fischem. To znanje je bilo sklenjeno šele l. 1932, malo pred ugrabljenjem Lindberghovega sinčka. Nadaljnja priča Steppone, ki naj bi razbremenil Hauptmanna, je po daljšem oklevanju priznal, da je bil že

šestkrat v umobolnici.

In na tega je Hauptmannov branitelj Reilly toliko zidal! Seveda je s to ugotovitvijo propadlo še tisto šibko pričevanje, ki ga je Steppone dal na zapisnik.

Važnejše od tega je bilo pričevanje sestre Izidorja Fisch, Hanne Fischewe. Bila je zaslišana v petek proti koncu obravnave. Fischewa je skušala na podlagi številik oprati svojega pokojnega brata suma, da je on ugrabil polkovnikovega otroka. Dejala je, da je Fisch, ki je imel trgovino s kuhovino, pošiljal domov le

majhne zneske denarja.

večinoma po 10 dolarjev naenkrat. V šestih letih svojega bivanja v Ameriki je poslal na ta način kakšnih 4000 dolarjev.

Pri povratku v domovino je prinesel s seboj še 1500 mark. Ko je moral zaradi jetike v bolnišnico, so ga morali podpirati svojci, ki še danes plačujejo dolgeve za to brezuspešno zdravljenje.

Razburljivo epizodo pa so doživeli porotniki, ko se je v dvorani dvignil s svojega sedišča

polkovnik Charles Lindbergh

ter stopil k sodniku in prečital na glas slovo pismo: »Zahtevamo nemudoma 5000 dolarjev ali malega Joeja (tako je ime drugemu Lindberghovemu sinu), ki ga bomo v primeru neizplačila odvedli. Hauptmann se mora oporiniti, ker ni ugrabil malega Charlesa.«

Drugi Lindberghov sinček se nahaja s svojo materjo na novem letalčevem imenju v Englewoodu, kjer je hiša močno zastražena od policije in detektivov. Kljub temu je zavladala v Ameriki

velika nervoznost,

ker se ne ve, kdo je poslal to pisanje otrokovemu očetu.

V Ameriki računajo, da bo proces proti Hauptmannu zaključen ta teden. Po govorih državnega tožilca in branitelja bodo porotniki morali odgovoriti na vprašanje, če je

Hauptmann kriv ali ne

in sodba se bo prilagodila njih izreku. Ze zdaj sklepajo Američani stave o tem, če bo Hauptmann obsojen in kakšna kazen ga bo zadela.

Zveri proti človeku

Medved napadel filmsko divo — Volkovi v Rumuniji in Bolgariji

Anabella

Iz Pariza poročajo, da je prošil petek pri snemanju nekega filmskega prizora napadel medved priljubljen filmski igralec Anabello. Le prisotnosti duha igralkega moža, režiserja Johna Murata gre hvala, da so žival odvrnili od umetnice, ki jo je

medved pobil že na tla. Igralkina poškodba je dovolj težka. Ima namreč zlomljeno nogo in so jo morali zaradi tega prepeljati na kliniko.

Rumunski listi javljajo, da je v bližini občine Gececi pri Braili trop sestradanih volkov napadel sani s štirimi osebami. Volkovi so najprej raztrgali konja in ju poržili, nato pa so se lotili štirih potnikov, ki so jih tudi raztrgali na kose.

Zima v severni in zapadni Bolgariji je letos tako huda, da so postali volkovi pravcata nadloga prebivalstvu. Zveri vdirajo v naselja, naskakujejo hleve in davijo živino. V Emirovu so na ta način napadli stajo z drobnico in so raztrgali 34 ovac in 8 koz. V nekaterih krajih se morajo ljudje s puškami braniti pred vsiljivci, ker pa mnogi nimajo orožja, se poslužujejo tudi pištoli in kos. Neki Andrej Filipov iz Gabrova je v tem pogledu dosegel pravi rekord. Pobil je 18 volkov.

A NEKDOTA

Pravkar umrl veliki slikar Max Liebermann je bil znan po svojih duhovitih odgovorih in izrekih. Pred Rembrandtovo »Nočno stražo« je nekoč dejal: »Če vidiš Franca Halsa, te prime volja do slikanja; če vidiš Rembrandta, bi te pa minila.«

VSAK DAN ENA

»To je vendar čudno! Pravkar sem imel v radijskem aparatu Afriko, zdaj pa slišim Severni tečaj.«

»S temi nenadnimi temperaturnimi spremembami boš še pokvaril aparat!«

Strel v panoptiku

„Največji zločinec XX. stoletja“

V znanem Goresovem panoptiku v New Yorku se je primeril te dni tragičen dogodek. Dva paznika sta ustrelila 35 letnega Jimmyja Percinga, Goresovega zeta in tekmeča.

Mihail Gores je osnoval svojo razstavo voščenih figur, ki ni največja, pač pa najmodernejša svoje vrste, pred petnajstimi leti. Razstava obsega voščene posnetke vseh znamenitih osebnosti, ki imajo od Kolumba do predsednika Roosevelta kakšno vlogo v zgodovini Amerike in Unije. Poseben oddelek je določen milijonarjem, drugi izumiteljem, tretji zločincem itd. Veliko zanimanje publike je vzbujal ogromen robot, ki je po zaslugi skritega mehanizma v svojem telesu stopal skozi oddelek in imel pred posrednimi razstavljenimi figurami šiljiva predavanja.

Pred kakšima dvema letoma je Gores postavil mladega Percinga, sina ugledne, toda obubožane družine za ravnatelja svojemu podjetju. Mladi mož je slabo poplačal naklonjenost, ki mu jo je izkazoval gospodar. Po šestih mesecih je pobegnil s 5000 dolarji iz Goresove blaginje. Namestu da bi ga Gores izročil policiji, ga je dal poiskati po mestu s pomočjo detektivov in mu sporočiti, da mu vse odpusti, če se vrne na svoje mesto. Percing, ki je bil med tem ves ukradeni denar pognal, se je vrnil s skesanim obrazom. A že nekoliko mesecev pozneje je nakadil drugo, še težjo. Ponaredil je na neki menici Goresov podpis. Tudi sedaj je Gores stvar prikril, ko mu je hudoodelec svečano objubil, da ne stori nobene podobne več. A storil je vendarle še eno, odvedel je hčer svojega dobrotnika.

Letošnje vreme

Holandski vremenslovni zavod objavlja meteorološko prognozo za letošnje leto. Napoved se glasi:

V februarju bodo silni snežni meteži. Marec prinese močne vetrove vsem evropskim deželam, proti koncu meseca bodo tudi snežni meteži. V prvi polovici aprila bo še snežilo, nato nastopi nenaden obrat na toplo. Maj bo suh in tople, v juniju bo začetkom razmeroma hladno, v drugi polovici pa vroče. V juliju bo velika vročina, vmes močna deževja. V avgustu bo trajalo suho vreme tri tedne.

September bo najlepši mesec v letu z mnogo sonca in skopimi padavinami, oktober bo tople in suh, v novembru bodo pritisnili prvi mrazovi, ki se bodo zopet nehali in bo za njimi nastopilo toplo vreme. December bo suh in mrzel, v tednu pred božičem bo zapadlo obilo snega.

Triumf radicefonije

Zanimiv »brezžični bankete« so imeli te dni v britskem imperiju. Polovica povabljenec je sedela v hotelu Hyde Park v Londonu, druga polovica pa v prostoru brezžične postaje v Kliphevelu v Južni Afriki, kamor so prišli udeleženci britske tiskovne konference, ki zboruje ta čas v Kapskem mestu. Govorci, ki so jih izrekli ob tej priliki v Londonu in Kliphevelu, so bili tako različni, kakor da bi govorili v istem prostoru.

V imenu angleškega kralja je prebral predsednik bankete sir Evelyn Wrench poslanico, v kateri je Jurij V. izrekel nado, da bodo veliki izumi v področju radiotelefonijske pospeševanja prijateljske sodelovanje med narodi britskega imperija. V istem smislu sta govorila tudi kolonialni minister Thomas in ministrski predsednik Južnoafriške zveze general Hertzog.

Po šestih otrocih trojčki

Madžarski listi poročajo iz Jazsberenyja, da je 37letna žena ondotnega 55letnega dninarja Koscijsa, ki je že mati šestih otrok, rodila trojčke, in sicer dete moškega spola in dve deklici. Otroci in mati so zdravi.

Francoske mednarodne smučarske tekme

V Chamonixu-Mont Blancu se vrše te dni francoske mednarodne smučarske tekme, ki ne jih udeležujejo civilisti in vojaštvu

Oče komik, sinova vojaška gojenca

Lita Grey, ločena žena Charlieja Chaplina, s svojima sinovoma, ki pohačata neko ameriško vojaško šolo

Devetič svetovna prvakinja na ledu

Velike drsalne tekme na Dunaju — Sonja Henie zmagovalka

Po dvanajstih letih odmora so imeli v soboto na Dunaju mednarodno tekmo za prvenstvo na ledu. Avstrilski sportniki so se za to tekmo silno zanimali, saj so imeli

Sonja Henie

l. 1923. svojo Herino Jarosz-Szabojevo, ki je petkrat zaporedoma sebi pridobila naslov svetovne prvakinja in jo je šestič premagala Sonja Henie.

Pred kakšnimi 8000 gledalci se je vršila tekma v Hernalsu. Sonja Henie se je plasirala s 368,31 točke na prvem mestu. Druga je bila Angležinja Cecilija Coolidge, tretja Viviana Hultenova (Švedska), četrta Hedy Stenuf, predstaviteljica Avstralije, peta Gweneth Butler (Anglija), šesta Herta Dextler iz Avstrije, sedma Nana Egedius iz Švedske, osma zopet Helga Dietz-Schrittwieser iz Avstrije.

Komisija, ki je sodila tekme, je razsodila o posameznih tekmovalkah, da je izvajala drsalne produkcije na ledu najmirnejše Sonja Henie, medtem ko je bila Butlerjeva, najelegantnejša, Coolidge pa najlepša. Med tekami so drsalke tudi trikrat padle na ledu, vendar se niso poškodovale. Vse tekmovalke so izvajale svoje produkcije tudi ob spremljavi godbe, nekatere po koračnicah, druge po eksotični godbi, valčkih in koncertnih komadih. V pogledu oblike so vsi dajali prvenstvo vinski rdeči zametasti obleki Butlerjeve. Ostale tekmovalke so bile enostavnejše oblečene. Sonja Henie je n. pr. nosila svetloplavo obleko s črnimi vložki. Butlerjeva je nosila k rdečemu zametu bele rokavice, sive nogavice in rdeč trak v laseh. Nad ostalimi tekmovalkami je bila dunajska publika, ki drži dosti na modo, precej razočarana.

Kapitan „Morro Castlea“ znorel

Poročevalci ameriških listov pripovedujejo, da se je kapitanu Warnsu, poveljniku »Morro Castlea«, omračil um. Mož živi v neki hišici v Madisonu, država New Jersey. Kazensko postopanje proti njemu še vedno ni zaključeno. V Ameriki pa dvomijo, da bi se mogel Warns zagovarjati, kajti nesrečni je znorel. Ves božji dan presedi pred majhnim modelom uničene ladje, pripoveduje svoji ženi podrobnosti o katastrofi in pristavlja: »Prišel bo dan, ko bo zmagała pravica, in ta bo na moji strani.« Potem začneja povest iznova. Žena ga mora vedno tolažiti in poslušati, čeprav ji gre možovo stanje močno na živce.

Loterijska sreča na bolniški postelji

Sredi prošlega tedna so imeli žrebanje za zgraditev nove cerkve v Lincnu. Glavni dobiček v obliki avtomobila je zadela srečka št. 27.264, ki jo je kupil bolni vojak Franc Eggersdorfer iz Neunkirchena. Moč leži bolan v bolnišnici usmiljenih sester v Lincnu zaradi kostoloma. Še na dan žrebanja popoldne je hotel podariti svojo srečko usmiljenki, ki ga neguje, kar pa je ona odklonila.

Za prijatelja se je ustrelil

Žrtev samca za družinskega očeta

V Innsbrucku se je odigrala te dni drama, ki bi jo lahko imenovali visoko pesem prijateljske požrtvovalnosti. V ondotni pivovarni so odpovedali delo nekemu uslužbencu, ki je oče treh otrok. Ta mož bi bil prišel s tem v veliko stisko. Našel pa se je delavec-prijatelj, z imenom Anton Haupt, ki je samski ter mu ni treba skrbeti za nikogar razen za sebe. Šel je k ravnatelju podjetja ter prosil, naj reducirajo najsi njega kakor njegovega tovariša, družinskega očeta. Ravnatelj pa se ni dal preprositi. Ostal je trdovratno pri svojem sklepu, da mora zapustiti delo mož z družino in da ostane na delu samski Haupt.

Haupta, ki je drugače popolnoma zdrav, je odklonitev tako potrla, da je sklenil dokazati svoje prijateljstvo družinskemu očetu z žrtvijo lastnega življenja. Izposodil si je samokres ter se ustrelil v glavo. Na ta način se je hotel umakniti prijatelju z družino. Toda ustrelil je še tako nesrečno, da mu je krogla razbila oko. Njegovo stanje je nevarno, vendar ni izključeno, da bo okrevan in v tem primeru bo oslepel na eno oko. Šele Hauptov poizkus samomora

je povzročil, da je direkcija pivovarne spremenila svojo sodbu o zaposlitvi družinskega očeta. Obdržala ga je v službi. Zgražanje nad postopanjem podjetja pa je rodilo še drugo dobro posledico: vodstvo obrata je sklenilo, da bo sprejelo Haupta zopet na delo, če bo ozdravel in še sposoben za službo.

Byrd se vrača

Antarktična odprava ameriškega admiralja Byrda je dovršila svoja raziskovalna dela na Južnem tečaju ter se je po treh letih bivanja v antarktičnem svetu vkrcala v Dunedinu na ladjo, ki jo popelje nazaj domov v Ameriko.

Sedma božja zapoved

V okolici Brna so tatovi vdrli v neki kološnjak in odnesli šest kokoši. Sedmi je bil na vrsti petelin. Pustili so ga, kjer je bil in mu obesili na vrat tablico z napisom: Sedma božja zapoved se glasi: Ne kradi! Humorističnih uzmovičev še niso izdelali.

SPORT

Olimpijec Höll v Celovcu premagan

Junior Ilirije Pribošek na prvem mestu — Strokovnjaki ga prištejajo k najboljšim skakačem Evrope

Celovec, 11. februarja.

Klagenfurter Ski Verein je včeraj otvoril svojo novo 60 metrsko »Sattnitzschanze« z mednarodno tekmo v skokih. Tekmovanja sta se udeležila tudi talentirana skakača ljubljanske Ilirije Pribošek in Cop in sta se plasirala nepričakovano dobro. Čeprav sta tekmovala tudi dva izmed udeležencev lanske rekordne skakalne tekme v Planici, najboljši Srednjeevropec Gregor Höll in izvrstni Beljčan Weissenbacher, je Pribošek uspel, da je zasedel prvo mesto, obenem pa dosegel tudi najdaljši skok v konkurenci brez padca. Pribošek je zlasti ugajal po krasnem stilu in izredni sigurnosti. Tudi Cop je skakal dobro, imel pa je smolo, da je pri zadnjem skoku padel in je zato zasedel šele 12. mesto, v svoji kategoriji pa je bil drugi.

Skakalica ima krasno lego. Leži približno 3 km južno od Celovca pod Karavankami. Tekmovanje se je pričelo ob 15. Nastopilo je 21 tekmovalcev, izven konkurence pa Norvežan Larsen Urdahl, ki je skakal tudi v Planici.

V mednarodni konkurenci so bili rezultati naslednji:

1. Pribošek Franc (Ilirija) 316,7 točk (44 m, 47 m, 50,5 m), 2. Weissenbacher Viktor (Beljak) 284,8 (37, 40, 44), 3. Höll Gregor (Mallnitz) 282,8 (45, 49,5, 57 X), 4. Gainschnig Georg (Salzburg) 275,1 (40, 43,5, 49), 12. Cop Franc (Ilirija) 234,3 (39, 38,4, 47 X).

V I. razredu je bil vrstni red Weissenbacher, Höll, Gainschnig itd., v II. razredu je bil drugi Cop, v konkurenci juniorjev pa prvi Pribošek, ki je prejel za nagrado zlato smučko s celovskim grbom. Izven konkurence je Urdahl, ki je savezni

trener avstrijskih skakačev, skočil 47, 49 in 57 m. S svojim zadnjim skokom je postavil rekord skakalnice.

Naj navedemo še mnenja treh najpomembnejših osebnosti na tekmovalju, mnenja, ki naj bodo kritika in ocena našega Priboška.

Albert Bildstein: Vaš Pribošek spada v prvo tretjino najboljših skakačev Evrope. Čuvajte ga skrbno — mlad je, velika je njegova bodočnost. Čudi me, da ne potuje na FIS-tekme v Tatro. Sicer pa: na svidenje v Planici!

Sverre Larsen-Urdahl: »Ni prav, da Priboška niste poslali v Tatro. Brezdvomno spada tja! Pazite nanj: naj trenira samo skoke, mimogrede tudi tek. Nikakor pa smuka in slalom!

Gregor Höll: Priboška poznam od lani iz Planice. Napredoval je neverjetno! Poskrbite da bo šel v Tatro — za skakače je še čas (on sam tudi potuje šele v tork zvečer). 3. marca pridem pa na Bled, da se revanširam!

Tako strokovnjaki. Vsi ostali pristržno čestitajo in vsi, prav vsi, kar po vrsti zatrjujejo, na svidenje v Planici. Urdahl pravi: »V Planico pa pojdem, pa če me tudi ne bodo povabili.

Höll in Larsen-Urdahl prav pristržno pozdravljata znanke in znanec v Ljubljani. lanski dnevi pri nas jim ne gredo iz spomina!

Nedeljska tekma v Celovcu nas ni samo obogatela za zavidanja vreden sportni uspeh, obogatela nas je tudi za spoznanje, da naša domovina — tudi po zaslugi naših sportnih delavcev — v svetu ni več tako majhna, da nas svet ceni, priznava in upošteva!

Nepričakovano lep uspeh naših akademikov v slalomu

Jeseničan Helm Hubert med desetimi najboljšimi akademiki sveta v slalomu — Mušič na 24. mestu

St. Moritz, 9. februarja.

Smučarsko prvenstvo akademikov vsega sveta se bliža h koncu. Danes se je vršila predzadnja točka, tekma v slalomu. Priprave za to tekmo segajo teden dni nazaj, saj so morali stlačiti 15 m širok pas v dolžini 600 m. Zato pa je bila prog res prvovrstno pripravljena. Trasiral jo je doktor Amstutz, znani izumitelj istoimenskih prožnih peres za slalom. Višinska razlika proge je bila 160 m. Sam dr. Amstutz je izjavil, da jo smatra za težko, kar pa je potrebno, da bodo res najboljši prišli do izraza.

Lega proge je bila okoli 500 m izpod postaje Corviglia. Sneg je bil prvovrsten, kakor je sploh zadnje dni, in je dovoljeval ogromno brzino. Zaradi tega in zaradi hude strmine je bila tako težka, da so izjavili tekmovalci, da je bil celo Kandahar slalom lažji. Znani smučarski strokovnjaki in filmski igralec Luis Trenker, ki je prisostvoval tekmi, je izjavil, da tudi on že dolgo ni videl tako težke proge. Po njegovem mnenju jo bodo mogli v dovoljni brzini prevoziti le najboljši.

Z ozirom na veliko konkurenco in na smolo, ki nas stalno spremlja, nismo upali na kake uspehe. Menili smo, da lahko računamo na kako mesto po 20. tekmovalcu.

Kako je vozil Heim?

Naša dva tekmovalca Heim in Mušič sta imela številko 4, odnosno 15. S skrbno smo spremljali Heima, ko se je spustil tekmo med prvimi. Srečno pasira v največjem diru prva vrata, nato padec, kmalu nam pa izgine izpred oči. Smatrali smo, da je že izpuščen. Javljajo nam čas 69,9. Naša bojazen je bila torej upravičena, saj vozijo progo povprečno 67 sekund. Takol nato pa popravilo poročilo na 65,9. Vsekakor zelo dober čas in kakor se je kasneje izkazalo sedmi najboljši čas v prvem teku. Kako je mogel Heim nadoknaditi izgubo sekund pri padcu, nam še ni jasno. Gotovo je, da je moral voziti zadnji najbolj strmi del proge z vrtočlavo hitrostjo. Pri padcu si je sicer nekoliko poškodoval koleno, ki mu je takoj malo oteklo, toda on se ni zmenil za to, temveč je komaj čakal drugega teka. Odlično so vozili v prvem teku Schmidtseder (Avstrija), ki je z 59,8 postavil najboljši čas dneva. Sledi mu Anglež Clyde. Zelo lep stil ima Madžar grof Szapary.

O Nemki Kristl Cranzovi se šlovec sploh ne more dovolj pohvalno izraziti. Zato tudi tekma akademikarj ni bila napeta, saj je vsak v naprej vedel, da bo zmagala Cranzova.

Drugi tek slalama.

Ko je prispelo v prvem teku na cilj 67 akademikov in 5 akademikarj, je pričel drugi tek. Gledalcev se je nabralo kljub mrazu okoli 400. Ze kot drugi je startal Heim. V krasnem stilu se spusti, srečno prevozi pol proge ter pride do popolnoma zledenelega strmega prehoda, ki ga je bilo treba zvoziti v dolgi kristjani. Koleno mu nagaja, nekoliko mora popustiti v hitrosti, pa je kljub temu prispel na cilj v času 71,3, ki se je kasneje izkazal za dokaj dobrega, saj so vsi tekmovalci v drugem teku vozili mnogo slabše. Zmagovalec v slalomu Schmidtseder je prevozil drugi tek v času 64,9, torej 5,1 slabše kot prvi tek. Trenker je Heimov stil prav posebno pohvalil. Pravi, da ima fant bodočnost, ker pravilno izkorišča najbolj prehod med zastavicami.

To priznanje je za našega Heima zelo laskavo, še bolj laskavo pa je deveto mesto, ki ga je zasedel. Za njim so še Angleži Mac Laren in Bushell. Španca princeza Orleans-Bourbon Alvaro in Alfonso, ki sta se lani plasirala na tretjo, oziroma sedmo mesto, lanski zmagovalec Kraisy, ki se je tudi letos v Partenkirchenu osvojil prvenstvo nemških univerz, Avstrijci Leubner, Dellekarth, Gansmüller in Enggriser, Švicarja Koch in Müller, Nemec Dendel, Norvežan Schlytter, vsi sami svetovno znani tekmovalci.

Tudi naš Mušič se je odlično držal, dasti ni specialist v slalomu. Plasiral se je na 24. mesto pred Kraisyjem in drugimi zanimimi tekmovalci.

Rezultati slalama.

1. Schmidtseder (Avstrija) 59,8 + 64,9, skupno 124,7, 2. dr. Vetter (Nemčija) 62,2 + 63, skupno 125,2, 3. grof Szapary (Ma-

džarska) 62,5 + 65,7, skupno 128,3, 4. Streiff (Švica), 5. Clyde (Anglija), 6. Guarnieri (Italija), zmagovalec v smuku, 7. dr. Senarclous (Švica), 8. Raeburn Digby (Anglija), 9. Heim Hubert (Jugoslavija) 65,9 + 71,3, skupno 137,2, 10. Mac Laren (Anglija), 11. Dellekarth (Avstrija), 12. Gansmüller (Avstrija), 13. prince De Orleans-Bourbon Alvaro, 24. Mušič Ljuban (Jugoslavija) 159,2, 25. Kraisy (Nemčija), ki je bil favorit.

Naš Hubert nas je ugodno iznenadil s svojim odličnim rezultatom. Dokazal je, da je izbiran tekmovalac za slalom. Od ekip je vzbujala posebno pozornost angleška. V tej stroki so namreč Angleži prav posebni specialisti. Slalom trenirajo intenzivno in smoteno, tako da jih vsi uvrščajo med najboljše tekmovalce sveta. Omeniti je še treba Švicarja Streiffa, ki se je pri treningu ponesrečil, tako da ni mogel tekmovali v smuku. V slalomu pa je kljub temu nastopil ter dosegel odličan rezultat kljub blesuri na roki.

Slalom je bila najlepša točka vsega prvenstva. Prav hvaljevali moramo biti Heim in Mušiču, da sta nas zastopala tako častno.

B. M.

Chamonix ne bo. Za danes in jutri napovedani hokej tekmi francoskega moštva Chamonix se ne boš vršili, ker se je moralo francosko moštvo zaradi prvenstva vrniti domov.

Sekcija ZNS. (Službeno.) Drevo ob 18.15 seja upravnega odbora v kavarni Evropski. Udeležba vseh odbornikov zaradi glavne skupščine ZNS obvezna.

Smučarski tečaji SK Ilirije so dame in dečke. Z večerjanim dnevom so se pričeli smučarski tečaji SK Ilirije za dame začetnice in dečke začetnike. Tečaji bodo trajali do nedelje 17. t. m. Zbirališče tečajnikov je vsak dan ob 14. pred kopališčem Ilirije. Tečaj traja vsakokrat od 14. do 16.30. Prihodnji teden bo sekcija organizirala nadaljevalni tečaj, v katerega bodo sprejeti udeleženci sedanjih začetniških tečajev in vsi že nekoliko izveščani smučarji in smučarke. Začetniški tečaji so brezplačni, novi zainteresirani se sprejemajo vsak dan, zglasti se je pri vodji tečajja na zbirališču pred kopališčem Ilirije.

SK Ilirija (smučarska sekcija). Redne gimnastične vaje za dame so drevo v telovadnici šole na Grabnu. Pričetek ob 18.30. — (Hazenka sekcija.) Drevo ob 18.30 v telovadnici na Grabnu redon gimnastični trening.

Prvenstvo Zasavja 1935. V nedeljo 17. t. m. se vrši tradicionalna tekma za prvenstvo Zasavja v Zagorju ob Savi. Tekma se vrši letos že tretjič. Dočim si je priboril prvenstvo prvo leto tekmovalac Ilirije g. Banovec, si je osvojil prvenstvo drugo leto domačin g. Zmrzalj (Zagorje) kljub hudi konkurenci iz Ljubljane in Maribora. Tekmovanje med domačimi klubi in med kvalificiranimi ljubljanskimi in mariborskimi tekači daje tekmi posebno obsežnost in kaže, da so se provincialni tekmovalci močno približali našemu prvemu razredu. Letos pa je poleg tekme v teku tudi tekma v skokih na novi skakalnici, ki je zgrajena po načrtu g. Rožmana in ki dovoljuje skoke do 40 m. Za skoke so se doslej prijavili Bevc Klančnik, Poljanec (Ljubljana) in Pribošek, Cop (Ilirija), obljubila sta pa tudi Mušič in Priveršek; poleg teh se pričakuje velik obisk iz Zagreba, Maribora in Celja. Tekmovalci dobe natančen razpis tekme pri svojih klubih.

Slalom klub 34. Danes ob 19.30 sestanek propagandnega referata v klubovem lokalu. Udeležba naj se ga sigurno dr. Bonač, Czurda, Kornič, Tinta in Vučnik.

Smučarski klub Ljubljana. (Damski in mladinski odtsek.) Danes se prične brezplačni smučarski tečaj pod vodstvom g. Sešlja ob 13.30. Zbirališče pod Rožnikom pri Čadu.

SK Reka je priredila v nedeljo tekmo v smuku, katere se je udeležilo 16 tekmovalcev. Start je bil pri gostilni Dobnikar na Grabčah pri Sv. Katarini, cilj pri gostilni Vodnik v Podutiku. Na prva tri mesta so se plasirali: 1. Dular 33,45, 2. Tičar 34,3, 3. Mrzljak 35,07 min. V nedeljo 17. t. m. se vrše klubske tekme v smuku tekmu za seniorje, juniorje in naraščajo.

SK Grafika. Na zadnjem običnem zboru izvoljeni odbor se je konstituiral takole: predsednik Strukelj Jože, podpredsednik Skalari Marjan, tajnik Stanko Jurij, tajnik II Terpin Jože, blagajnik Metlar Franc, gospodar Bežan Emil, odborniki Friedl Leo, Dolenc Alojz, Burič Rudolf, Kolarič Evgen, nadzorstvo Kunc Viktor, Korenčan Janez. Redne seje odbora vsak ponedeljek ob 20. v klubskih prostorih v palači Grafike. Vse dopise za klub je pošiljati na naslov SK Grafika v roke g. Struklja Jožefa, Ljubljana, Masarykova c. 14/IV. Redni treningi vseh članov nogometne sekcije vsak četrtek točno ob 19. v telovadnici II. drž. gimnazije, vhod iz Ciril Metodove ulice.

ASK Primorje. (Lahkostletska sekcija.) Vsa torka in četrtek od 19.30 naprej gimnastični trening v telovadnici učiteljske na Resljevi cesti, vhod iz ženskega učiteljske. Na razpolago topli tuši. Novi sekcijci člani se sprejemajo istotam pri vodji gimnastičnega treninga g. Kermavnerju. Trening obvezen za vse sekcijske člane, zlasti za juniorje.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 18.30 in 19.30 strogo obvezen cross-country za ligo in prvo moštvo.

ZSK Hraze (nogometna sekcija). Ob 19.30 predajna seja sekcijskega odbora pri Kočarju. Ob 20. trening igralcev na igrišču. Službo vrši g. Erlih. — (Uprava igrišča.) Ob 21. seja odbora istotam.

Sokol

Sokolske smučarske prireditve

Smučarske tekme v Banskbi Bystrici na Češkoslovaškem

Od 7. do 10. februarja so bile v Banskbi Bystrici na Češkoslovaškem smučarske tekme članov in članic za prvenstvo ČOS. Tekem se je udeležila tudi tekmovalna vrsta Saveza SKJ, ki je odpotovala na Češkoslovaško dne 6. t. m. in se bo vrnila v sredo, dne 13. t. m. Na Češkoslovaško so odpotovali tekmovalci: Černe Ivan, Ješe Jože, Luckmann Pavel, Petrič Anton, Sporn Zdravko, Stopar Rudolf, Zupan Ivan, Zemva Lovro in Ažman Zdenka. Vodnik vrste je Podgornik Dušan, kot sodnika sta se udeležila prireditve Lubej Lojze in Zupan Oton.

O prireditvi smo prejeli naslednji dve poročili:

Banska Bystrica, 8. februarja.

Dne 7. t. m. je bila tekma v smuku članov na 5 km. Proga je tekla preveč po ravnem in navzgor. Zato se Stopar in Luckmann nista mogla uveljaviti. Navzlic temu pa je v II. razredu Petrič Anton dosegel I. mesto s časom 9 minut, to je samo 35 sekund manj kot zmagovalec I. razreda. Ako bi na sredi proge ne zlomil palice, bi brez dvoma dosegel najboljši čas dneva. Sneg je zapadel visoko, mraz je stalno —10 do —15 stopinj. Tekmovalci so zdravi in dobro razpoloženi. Jutri tekmujejo člani na 16 km.

Banska Bystrica, 10. februarja.

Pri smuku članov je med 64 tekmovalci dosegel v II. razredu I. mesto Petrič Anton, III. mesto pa Stopar Rudolf. V teku na 16 km je med 68 tekmovalci v I. razredu dosegel Zemva Lovro IV. mesto, v II. razredu pa Sporn Zdravko VIII. mesto. Pri teku članic na 8 km je Ažman Zdenka dosegla v II. razredu 2. mesto.

Češki tekmovalci na tekmah v škofji Loki

Načelnštvo Saveza SKJ je moralo zaradi slabih snežnih razmer preložiti smučarsko tekmo članov in članic v Škofji Loki, ki je bila prvotno določena na 2. in 3. febr., na 16. in 17. februarja.

Načelnštvo Češkoslovaške Obce Sokolske je danes obvestilo načelnika SSKJ, da se bo tekem v Škofji Loki udeležila tudi vrsta članov in članic ČOS. Razveseljiva vest bo v jugoslovanski sokolski javnosti, posebno pa med tekmovalci gotovo sprejeta z največjim zadovoljstvom. Naši tekmovalci, ki se še niso vrnili iz Banske Bystrice, pripeljejo s seboj svoje češke brate in sestre. Vnovič dokazano bratstvo in zvestoba za zvestobo.

Razpored tekme je naslednji:

V soboto, dne 16. februarja: ob 14. uri člani, tekma tričlanskih moštev na daljavo 10 km; ob 15. uri članice, tekma posameznice na daljavo 5 km.

V nedeljo, dne 17. februarja: ob 8. uri člani, tekma v smuku na 4 km; ob 10. uri članice, tekma v smuku na 2 km; ob 14. uri člani, tekma v skokih.

Načelnštvo SSKJ opozarja župna načelnštva, da je rok za prijave do 13. t. m., tega dne se bo vršilo tudi žrebanje v Ljubljani.

Najnovejše stanje poljskega sokolstva

Poljska sokolska organizacija je sedaj na tretjem mestu glede števila pripadnikov med slovanskimi sokolskimi zvezami. Njeni statistični podatki se nanašajo samo na število članstva in naraščajo, medtem ko o delci niso navedeni nikoli točni podatki in izgleda, da goji telovadbo dece le manjše število edine. Poleg tega se opaža, da število članstva nikakor ne narašča, če sploh ne nazaduje. Zelo malo pa je v tej organizaciji naraščajo, samo 7464 fantov in 3436 deklet. Poljska sokolska zveza tvori 888 društev, ki so organizirana potom 66 okrajev v šest žup, oziroma boljše rečeno pokrajinskih skupin: krakovsko, malopolsko v Lvovu, Masoviecko, Pomorsko, velkopolsko v Varšavi ter slezijsko v Katowicah. Članstva štejejo vse edine skupno 43.339 moških ter 10.181 ženskega, skupno torej 53.520. Od teh telovadi 32% članov in 47% članice. Češkoslovaški sokolstvo obišče Slovaško

Na zadnji soji Vibora ČOS je bilo med drugim sklenjeno, da obišče Sokolstvo iz čeških in moravskih žup svoje slovaške brate na Slovaškem. Sicer pri tem načelnem sklepu še ni bilo govora o načinu tega obiska, vendar pa so se oglašili nekateri poznavalci slovaških razmer z vpraševanja vrednimi predlogi, kako naj bi se tak velikanški poset izvedel. Predvsem priporočajo v daljšem članku br. Hvaličev iz Bratislave, naj bo vse prihodnje leto 1935 ter prva polovica 1936. leta posvečeno proučevanju slovaških prilik med ostalim članstvom ČOS. Dalje svetuje leti brat, naj se nikakor ne pripravi kakršnekolikotne obiske, temveč naj se vsi posete razsodijo na taborjenja manjših članskih skupin po raznih slovaških kra-

Ponos

perice in gospodinje je lepo, belo perilo, ki ga dá le

Riviera - terpentino milo

Zahtevajte ga povsod!

Iz življenja na deželi

Iz Ptuja

Volilni imenik mesto Ptuja za volitve v narodno skupščino je po izvršenih uradnih popravkih ptujski sresko sodišče potrdilo. Vsi volilni upravičenci imajo pravico vpogleda v volilne imenike med uradnimi urami na mestnem magistratu do 22. t. m.

Kino bo predvajal v sredo in četrtek ob 20. film »Na modri Donavir. Dodatek Paramountov tednik.

GORNJI GRAD. Občinska organizacija JNS v Gornjem gradu bo imela redno letno skupščino v četrtek 14. t. m. ob pol 20. v gostilni Pri Bavcu. Na dnevnem redu bo tudi poročilo o političnem položaju. Pridite polnoštevilno! — Smučarski tečaj je priredila savinjska podružnica SPD v Gornjem gradu 2. in 3. t. m. pod vodstvom dveh smučarskih učiteljev iz Celja. Ugodno vreme je pripomoglo k lepemu uspehu. — Sreska organizacija JUJ je imela v soboto v Gornjem gradu mesečno zborovanje, na katerem je učiteljsko obravnavalo v glavnem prečca stanovsko-ekonomsko vprašanja.

Abonentje reda B prejmejo drevo komedije Bernarda Shawa »Zdravnik na razpoloženje. Igra ima vse odlike blesteč dialog, odsko učinkovito dejanje in duhovito pisano vsebino. Režira inž. arh. Stupica.

V kratkem bo premiera Faliove operete »Veseli kmetič. Opereta spada med najlepša starejša operetna dela ter je tako v muzikalnem kakor v vsebinskem pogledu odlična, pisana nešablonsko. Komur ni do bučnega, sodobnega jazza, mu bo ta opereta prav ugajala. Režija je Harastovičeva, Naslovno ulogo igra P. Kovič.

Naslednja dramska premiera bo Feldmanova tragikomedija »Profesor Žiž. Dr. Miroslav Feldman je uvaževal hrvatski pisatelj, ki so njegova številna dela prodrla tudi že v tujo ter jih uprizorjajo zlasti na Češkem. Mariborsko uprizoritev pripravlja glavni režiser J. Kovič, ki igra tudi naslovno ulogo. Razen njega sodelujejo: Zakrajškova, Kraljeva, Savinova, Starčeva, Gorinskova, P. Kovič, Nakrst in Blaž.

NARODNO GLEDALIŠČE U

REPERTOAR

Začetek ob 20.

Torek, 12. Zaprt.

Sreda, 13. Siromakovo jagnje. B.

Četrtek, 14. Sluga dveh gospodov. Premiera.

Petek, 15. ob 15. Matiček se ženi. Dijaška predstava. Izven. Znatno znižane cene.

Opera. Začetek ob 20.

Torek, 12. Dorica pleše. A.

Sreda, 13. Hoffmannove pripovedke. Sreda.

Abonentje reda B imajo v sredo 13. t. m. za svoj abonma Stefan Zweigovo tragikomedijo »Siromakovo jagnje« z g. Levarjem, g. Šaričev in g. Debevcem in Skrbinsko v glavnih vlogah, v režiji g. Bratka Krefta.

Upozorjamo na četrtkovo premiero Goldonije komedije dell'arte »Sluga dveh gospodov« z g. Danšcem v glavni vlogi. Delo je posebno zanimivo, ker se je komedija dell'arte razvila iz Italije po vseh sosednih deželah v Francijo in Anglijo, njeni vplivi segajo celo v Nestrojevo dobo. Delo režira g. Ciril Debevec.

Izvirna noviteta slovenskega pisatelja dr. Iva Šorlija se uprizori v soboto 16. t. m. Naslov te meščanske drame je »Divji ognjik. Delo alika meščansko okolje in rodbinsko tragedijo domačega sina. Režiser M. Skrbinske.

Dijaštvo opozarjamo, da bo v drami v petek ob 15. Linhartova veseliga »Matiček se ženi« kot dijaška predstava po znatno znižanih cenah od 14 Din navzdol. Linhart je bil eden izmed prvih pisateljev, ki je skušal ustvariti slovensko dramatik in je v ta namen posrečeno lokaliziral Bauchaiovo francosko komedijo »Figarovo ženitev«.

Drevo bo v operi za red A predstava »Dorica pleše« z gđ. Zupčič in v naslovni partiji. Dejanje se godi v Medmurju in glasba je komponirana po originalnih med-

murskih motivih. Dirigent g. Niko Stritof, koreograf g. Golovin.

Offenbachova opera »Hoffmannove pripovedke« se poje v sredo 13. t. m. V glavnih partijah ga. Gjungenac ter gg. Gostič, Marjan Rus in Peček. Predstava bo za red Sreda.

Prihodnja noviteta v operi bo Zandonatevo delo »Francesca da Rimini« z besedilom Titta Riccardija. Francesco da Rimini poje ga. Gjungenac, njenega so-proga Giovanna g. Primožič, Paola g. Gostič in Malatestina g. Franci. Režira g. Primožič, dirigira ravnatelj Polič.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.

Torek, 12. Zdravnik na razpotju. B.

Sreda, 13. Zaprt.

Četrtek, 14. Od zore do mraka. A. Znižane cene.

Abonentje reda B prejmejo drevo komedije Bernarda Shawa »Zdravnik na razpoloženje. Igra ima vse odlike blesteč dialog, odsko učinkovito dejanje in duhovito pisano vsebino. Režira inž. arh. Stupica.

V kratkem bo premiera Faliove operete »Veseli kmetič. Opereta spada med najlepša starejša operetna dela ter je tako v muzikalnem kakor v vsebinskem pogledu odlična, pisana nešablonsko. Komur ni do bučnega, sodobnega jazza, mu bo ta opereta prav ugajala. Režija je Harastovičeva, Naslovno ulogo igra P. Kovič.

Naslednja dramska premiera bo Feldmanova tragikomedija »Profesor Žiž. Dr. Miroslav Feldman je uvaževal hrvatski pisatelj, ki so njegova številna dela prodrla tudi že v tujo ter jih uprizorjajo zlasti na Češkem. Mariborsko uprizoritev pripravlja glavni režiser J. Kovič, ki igra tudi naslovno ulogo. Razen njega sodelujejo: Zakrajškova, Kraljeva, Savinova, Starčeva, Gorinskova, P. Kovič, Nakrst in Blaž.

Radio

Torek, 12. februarja.

LJUBLJANA 11: Šolska ura: Zabavno računstvo (V. Pirnat). — 12: Plošče. — 12.50: Poročila. — 13: Cas, plošče. — 18: Otroški kotiček (Manica Komanova). — 18.20: Pomen telesne vzgoje (Zajec - Boškovičeva). — 18.40: Nemščina (dr. Kolarč). — 19.10: Pravna ura (dr. Knaflic). — 19.30: Nacionalna ura: dr. Matija Murko (dr. Rajko Nahtigal — prenos iz Zagreb in Beograd). — 20: Cas, jedilni list, program za sredo. — 20.10: Drugi klavirski stilni večer, klavir igra dr. Danilo Svava, uvodne besede govori dr. A. Dolinar. — 21: G. Banovec poje ameriške pesmi. — 21.30: Cas, poročila, Radio - orkester. — 22.20: Angleške plošče.

Sreda, 13. februarja.

LJUBLJANA 12: Plošče

L. WOLFF:

Pokonci glavo

»Čujte, Mr. Newcomb,« je poslovno rekel Moschenheim, »ali mi morete pojasniti to postavko v računu Jewetta & Co.:«

Knjigovodja je pristopil in se sklonil nad računom, ki mu ga je molil Harry Moschenheim.

Frank se je splazil iz sove. Kakor pijan se je opotekal po hodnikih, se spuščal po stopnicah, ki so jih malo rabili, in nazadnje dospel v vežo. Tu je sedel, raztrgan od omotičnih misli, in se kakor brodolomec oziral po pomoči, dokler se niso njegova čustva mahoma preokrenila. Kljubovalnost in upor proti Šarlotti sta se vzdignila v njem. Zakaj si je delala življenje toli težko? Kak smešen in neznaten povod ji je bil narekoval to prismojeno poslovilno pismo? S svojo mračno naturo mu je pokvarila vsako upanje v življenje. Če bi ne bilo prišlo njeno prenapeto pismo, bi bil lahko sprejel sijajno službo sprejemnega šefa v hotelu »Montrose«.

In vobče nima nobena žena pravice, da bi pisarila svojemu možu taka pisma.

Če se ga je mogla Šarlota z nekaj po ceni besedami tako nagloma odreči, potem naj bo kakor hoče. Vsaka reč ima meje. Ljubezni ni moči izsiliti.

»Alo, Mr. Frank! Kako se imate?« je vprašal mlad, jasen glas. Frank je planil iz svojih mrzkih sanj. Margie Quinnova je stala pred njim.

»Miss Margie,« je vzkliknil v zadregi.

»Da, če vas ni k meni, moram sama priti k vam,« je smeje se

dejala in prisedla k njemu. »Kar nezasišano je, da ste me mogli tako pozabiti.«

»Nisem vas pozabil, Miss Margie.«

Nežno ga je pogledala.

»Res ne?«

»Res ne.«

»Zakaj me niste obiskali, Mr. Frank?«

»Prosim vas odpustanja, Miss Margie. Žalostne reči sem doživel.«

»S stricem Harryjem?«

Pokimal je.

»Ali naj jaz govorim z njim? Prav dobro poznam vašega strica.«

»Tega nikakor ne smete, Miss Margie.«

Pomisli je nekoliko.

»Kaj mislite zdaj storiti, Mr. Frank?«

Skomignil je z rameni.

»Ne vem, Miss Margie. Tako daleč sem že prišel, da mi je vse eno.«

»Z vami je križ,« je zamišljeno dejala, išoč njegovih oči. »Tako strašno mladi ste še.«

Molčal je, utrujen od razgovora.

Čez nekaj časa je rekla Margie Quinnova:

»Jaz vem izhod, Mr. Frank.«

Pogledal jo je.

»Potujva skupaj kam.«

Nasmehnil se je, izgubljuje samega sebe.

»Izvrstno, Miss Margie, a kaj, ko nimam denarja. Dva dolarja

pa štirideset centov sta vse moje premoženje.«

Zganila se je, kakor da bi hotela odriniti vse težave.

»To je zadnje. Jaz imam denarja več kot dovolj. Ali odpotujete?«

»I seveda,« je odvrnil, misleč, da se šali. »Pri tej priči.«

Rdečica ji je planila v lica.

»Lepo. Počakajte me tukaj. Čez kako uro se vrnem po vas. Samo

to in ono moram pripraviti. Ali vam je prav?«

»Seveda, Miss Margie.«

»Do svidenja!« je razburjena zaklicala in kakor ptička zletela

iz veže.

16

Po lunchu — omeleti na savojški način, jarcjih zareznicah s fižolom in kavnih rezinah — je baronica Barsekow, ko sta ostali s Šarloto sami, zelo radovedno vprašala:

»Ali imate od moza kaj dobrih novic, gospa Ditmarjeva?«

Šarlota, ki je v težki zamišljenosti gnetla krušne drobtine v majhno kroglico, se je zdrnila in zelo obrzdano odgovorila:

»Hvala, gospa baronica, ugodne novice imam.«

»Torej se gospod soproga kmalu vrne?«

»Opravki ga bodo še nekaj časa zadržali v New Yorku.«

Kako zanimivo, je pomislila baronica, izlekla zlato cigaretnico in ponudila Šarlotti cigareto.

»Vprašala sem le zastran sob, draga gospa Ditmarjeva. Saj veste: pred božičem je toliko povpraševanja. Cel kup starih znancev imam, ki ob tem času radi pridejo s svojih posestev v Berlin.«

»Ne verjamem, da bi se moj mož vrnil pred koncem leta.«

Glej, glej! Baronica je kar vzdrlila od nemira.

»To je dolgo, ljuba gospa Ditmarjeva.«

»Da, dolgo.« Po kratkem obotavljanju je nadaljevala: »Nič več ne morem sedeti tako križem rok. Moram se česa lotiti, da se mi ne zmeša.«

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolnilne in tenitive se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

ponudbam na šifre ne prilagajate znamk! L.e. če zadržate u. Oglasnega oddelka »Jutra« Din 3.— v znamkah. odgovor priložite

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpslati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun. Ljubljana št. 11842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelk »Jutra«, Ljubljana.

Ilustrirana revija

ŽIVLJENJE IN SVET

VAM NUDI TEDENSKO POUKA IN ZABAVE V BESEDI IN SLIKI

UPRAVA: LJUBLJANA, Knaflijeva ul. 5

Zenini

trne sukne in obleke
re poceni kupite pri
Preskerja, Sv. Petra c. 14
31-6

Več sodov

akladskih, dobro ohranjenih, za vino, v velikosti od 3000 do 5000 litrov, kakor tudi več transportnih sodov od 30 do 700 l. ugodno naprodaj. Naslov vseh poslovalnicah »Jutra«
2891-6

Službe išče

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Šivilja za vse

poštena in skromna, gre sivat na dom. Poudarje na oglas. oddelku »Jutra« pod št. 100.
2830-2

Prodajalica

obenem blaginjska, z daljšo prakso, išče kjer koli zaposlitev. Cenj. ponudbe pod »Inteligentna« na oglasni oddelku »Jutra«
2891-2

Vrednote

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah

ČERNE — juvelir

Ljubljana, Wolfova ulica 3

Pohištvo

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno pohištvo

izdelano in najkakovostnejše, hega lesa, dobite po znani ceni z ali brez cenah pri trdnosti, I. g. Reple, taloga pohištva, Ljubljana, Dvor ni trg št. 1.
64-12

Oblatila

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vaša garderoba

bo elegantna in bo trajala leta, če jo daste v likanje. Likanje in popravo paroklatic, modernu stoluju Josipa Bocu, Kolodvorska ul. 6. Najboljše in najcenejša obnovljajna oblačila
317-13

Lokali

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Parna pekarna

in gostilna
s hišo vred. v centru Ma. ribora ugodno naprodaj. Cenj. dopine pod »Pekarna« na podružnico »Jutra« v Mariboru.
3623-10

Pridelki

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Seno

sladko in polsladko, kupim na vagon. — Ponudbe na naslov: Jos. Herlah, Laško
2664-33

Kapital

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zamenjati vlogo

Zadržne gospodar, banke za vlogo Ljubljanske kreditne banke. Ponudbe na oglas. oddelku »Jutra« pod »Zamenjati vlogo«
2891-16

Zamenjati želim

vložno knjižico Jugoslovenske banke d. d. Zagreb (310.000 Din) za vlož. knjižico Jadransko-podunavske banke, Beograd. Ponudbe na oglasni oddelku Jutra pod šifro »Zamenjati vlogo« — Ljubljana.
2845-16

Vložnice vseh bank

nakup, prodaja in založba vseh vrst posojila, kulantno in zanesljivo.
»Financiere«, Zagreb, Illica 9
leisica tulerban 44-66
Naročila i izjelo se iz vršujejo takoj.
2855-16

Davčne prijave

prosnje za obročne plačevanje, pritožbe, nasvete daje: Davčna poslovalnica v Ljubljani, Miklošičeva c. št. 7, II. nadstropje.
3802-16

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Veliko sobo

poceni oddam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«
2837-31

Sobo in kuhinjo

takoj oddam. Pozive se v trgovini Golob, Florjanska ulica 28.
2834-31

Trisob. stanovanje

komfortno, s balkonom, vodovodno, parketi in električno oddam s 1. marcem v Kolesarjski ulici št. 31.
2837-31

Dvosob. stanovanje

s kuhinjo in pritiklami oddam s 1. majem na Mirje, Langusova ulica 17.
Ogledati med 2. in 4. uro.
2848-31

Stanovanja

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Iščem stanovanje

3-4sobno, suho in solčno. Ponudbe na oglas. oddelku »Jutra« pod šifro »Solidna stranka 1935.«
2830-31/2

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prazno sobo

s centralno kurjavo, na Miklošičevi cesti oddam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«.
2830-33

Prazno sobo

elegantno, separirano, v visokem pritličju oddam. — Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«.
2836-33

Lepo, zračno sobo

v centru mesta oddam solidnemu gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«
2849-33

Potnika

z lastnim avtom, dobro vpeljanega v galanterijski in papirni stroki za potovanje po bivšem štajerskem, proti dobri proviziji iščemo za takoj. Ponudbe pod »Potnik« na ogl. oddelku »Jutra«.
1698

Zahvala

Zahvaljujemo se tem potom vsem našim prijateljem in znancem, ki so spremlili na zadnji poti predragga nam pokojnika, gospoda

Pera Maliča

posestnika in gostilničarja

Posebno zahvala smo dolžni Sokolom, gasilcem in lovčev iz Črnomlja in Vinice, prehodovščini, kakor tudi vsem govornikom za poslovljne besede.

Vinica pri Črnomlju, dne 11. februarja 1935.

1735

Zalujoči ostali.

Sobo

s posebnim vzhodom takoj oddam na Starem trgu št. 19/L.
2837-33

Prazno sobo

veliko in lepo, strogo separirano vhod, za 250 Din mesečno takoj odda Cigle Mestni trg 11.
2843-33

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, s 1. marcem odda M. Ravar. Stari trg 19.
2836-33

Lepo mesečno sobo

s vsem komfortom, v aridini mesta oddam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«
2836-33

Prazno sobo

s posebnim vzhodom, oddam na Rešjevi cesti št. 33/L.
2835-33

Sobe išče

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Separirano sobo

solčno, liče gospod. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »16. februar.«
2895-33/2

Ženitve

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Poselnik

srednjih let, poroči gospod. odda s 1. marcem. Ponudbe s sliko, katero lahko takoj vrnem, na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Dobro gospodar«
2838-33

Premožna gđ.

srednjih let, se želi poročiti z državnim uradnikom v starosti 15 let. Vdovci niso vključeni. Dopise na oglasni oddelku Jutra pod značko »Lepa bodoč. noet.«
2836-33

Glasbila

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dobro planino

ugodno naprodaj na Bleiweisovi cesti 31/L desno.
2838-33

Živali

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zatekel se je mlad ovčjak

(sivo-črn) št. znamke 361. Proti nagradi ga je oddal na naslov: Mirko Jelacina, Ljubljana, Skrbceva 45.
2893-37

Volčjak

(psica) ješla v nedeljo pri požaru ob Ljubljani. Najdite jo naj je proti nagradi odda v trgovini Koser na Mestnem trgu.
2838-37

Majhen psiček

bol maltezar s dolgo dlako, ki sili na ime Miško. se je izgubil. Proti nagradi ga je oddati na naslov: Dr. Volansek, Butarjeva 3.
2891-37

Stroji

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Mizarski stroj

kompl. univerzalni »Habsburg«, električen motor, 5 strojnikov in vse mizarsko orodje po nizki ceni proda Franc Zohar v Celici, Mariborska cesta št. 14.
2837-30

Šivalni stroj

pogreljiv, ugodno naprodaj v Dvofakovi ulici 3/L.
2863-39

Izgubljeno

800 Din in toaletne potrebnine

sem izgubila od gostilne Kregar v Stepanji vasi, mimo Baša proti pokopališču in čez Kodeljevo, dne 10. t. m. Pošten najdite! Naj prej nagradi 100 Din odda v oglasnem oddelku »Jutra«.
2839-38

Srebrno uro

s niklastim oheakom sem izgubil. Pošten najdite! Naj prej nagradi odda v oglasnem oddelku »Jutra«.
2851-38

Informacije

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

500 Din nagrade

onemu, kdor izsledí žensko, ki prodaja v na sem imenu toaletno sredstvo za lase. A. Sinkovec naal. K. Soša. Ljubljana, Mestni trg.
2806-31

Razno

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Telefon 2059

Premog (arhopaket) drva in koks nudi

POGAČNIK

tohorjeva ulica 5.

ZOLČNI KAMENČKI

Na poročni dan...

mi je mož priznal...

Nikdar ne bom pozabila radost, ki me je prevzela ko sem zvedela, da je bila ljube